

Előfizetési árak:

postán vagy házhoz küldve:
 Egész évre . 24 kor.
 Félévre . 12 kor.
 Negyedévre . 6 kor.
 Egy hónapra . 2 kor.

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egyhasábos petit sor
 10 fill. vagy egy □ cm.
 hely 4 fill. — Nyilttér
 és magánérdekű ismer-
 tetés soronkint 40 fill.

Megjelenik naponkint
 reggel 6 órakor,
 hétfőn vagy ünnep után
 déli 12 órakor.

Szerkesztőség: Kossuth-uteza 19.
 Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő: **Koncz Ákos.**
 Felelős szerkesztő: **Dr. Orbán József.**

Kiadóhivatal: Kossuth-uteza 18.
 Előfizetés, hirdetés és magánérdekű ismertetések felvétele.

A költségvetési vita.

Debreczen, márczius 16.

A magyar képviselőházban a költségvetési viták rendszeresen hosszúra szoktak nyulni és a világ egyetlen parlamentjében sincsenek olyan budgetviták, melyek tartamra a magyar országgyűlés szokásaival mérkőzhetnének. Ennek magyarázata, de egyuttal indokolása is abban van, hogy a költségvetési vitában minden nagyobb és kisebb fontosságú országos ügyet szóvá lehet tenni és hogy az általános vitát az egyes tárczáknál ismét általános vita követi. Indokolja azt a jelenséget a mi különös sajátágunk és a kormányok már akkor számolnak a költségvetési vitának bizonyos szokásszerű tartalmával, mikor a munkaprogram felállítására körül fáradoznak. Bizonyynyal joga van minden parlamentnek idejét úgy beosztani, amint jónak gondolja és már e szempontból sem lehet kifogást tenni a mostani budgetvita tartama ellen. Még kevésbé lehet a jelen pillanatban fenforgó viszo-

nyok közt, midőn egy megbuktatott rendszer után új kormányzati rendszert inaugurálnak s egy új kormány új tervekkel és új munkaprogrammal lép az ország elé, hogy egy évi lázas tevékenységéről az új korszak indokolása végett számot adjon és a dolgok jövő alakulásának körvonalait megrajzolja, amint azok a kormányon levő kitűnő férfiak terveiben mutatkoznak. Ez nemcsak a kormányban ülő új férfiakról, Széll Kálmán miniszterelnökről és Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszteréről szól, aki közgazdasági téren egész áldásos átalakítást kezdett, magyar ipart teremt, a kereskedelmet és forgalmat új pályára tereli és az anyagot kereskedelmi politikai viszonyaink jövő alakulásához összehordja. Szól ez a volt kabinetből ügyeik élén megmaradt miniszterekről is, kik az új miniszterelnök rendelkezésére bocsátották magukat és a saját sziklaszilárd meggyőződésükhöz képest az új programot a jog-, törvény- és igazságról érvényre juttatva látták.

De minden készség mellett is, melylyel a jelenleg folyamatban levő költségvetési vita hosszú tartamát jól indokoltnak tartjuk, el kell ismernünk, hogy e vita tulságos elnyújtása mellett rendkívüli okokat nem lehet felhozni. A kormánynak nemcsak terveit és programját kell előadni, hanem neki dolgozni is kell és ezenkívül felette fontos munkákat befejezni. Legnagyobb nemzetközi fontosságú ügyeket kell nemsokára elintéznie és a vita rendkívüli fejlődése megakadályozza abban, hogy az országgal szemben való kötelességét teljesíthesse. Ezenfelül az ország ügyeit eléggé kimerítő módon tárgyalják; a kormány programját, terveit, szándékait lelkiismeretesen kifejtette, előadta és mégsem gondol rá senki, hogy a költségvetés somásabb tárgyalását hozza a javaslatba, ami különben az országszer te divó bőbeszédűség és alaposság mellett hiábavaló kísérlet lenne.

Azonban minden nap szaporábban tűnnek fel olyan jelek, melyek azt mutatják, hogy maga a kép-

TÁRCZA

Orgonavirág.

Lassan haladt a kocsis felfelé a Feleken. A lovak alig tudták huzni a meredek kaptatót. Még akkoriban kocsin jártak Kolozsvárról Tordára. A vasút nem volt kiépítve. És ugyancsak siettek az utasok mindig hazafelé még napnyugta előtt. Az országút jó volt ugyan, de mégsem volt kellemes, ha magas Felektetőn utólrerte az este az embert.

A kocsiban egy férfi ül s egy csinos, fiatal asszonyka. Fejét férjének vállára hajtva szundikál. A férfi cigarettázik s úgy ügyeli az asszonyt szeretettel.

Csend van, csak a lovak csöngettyűjének csilingelése hallatszik, meg a kerekek zakatolása. Ugy látszott, mintha a magányos fűzfák az utszélen egyenkint sétálnának el a kocsis mellett s távolról az erdős hegyek mindinkább közelednének. A táviró sodronyon pihenő fecskéik ijedten rebbentek fel. Friss, éles illat szállt a kocsiba, a lekaszállt fű és száradó vadvirágok illata.

Egy zökkenésre felébred az asszonyka s kinyitja szemét.

— Nem fázol, kicsi? — kérdezi gyöngéden a férj.

— Nem, — feleli az asszony, — egyet ásít s aztán mosolyogva néz az urára. — Csak már otthon lennénk! Rendben van most már minden, ugy-e Kálmán? Többet nem kell Kolozsvárra mennünk ezért a birtokvásárlási dologért?

— Nem, édesem. Rendben van minden. Közjegyző előtt aláírva, készpénzzel kifizetve. Most már végleg miénk a birtok. Jó kezelés mellett kétszer annyit fog jövedelmezni. Jövő tavasszal aztán építtetni fogunk és kiköltö-zünk oda. Jó lesz, mi?

— Veled mindenütt jó, Kálmán.

Megszoritja a kezét és ismét mosolyog, a pár hónapos menyecskék édes, hízogó gyermek-mosolyával.

Lassan hanyatlík a nap alá.

— Mindjárt beesteledik, — aggodalmaskodik az asszonyka — és még féluton sem vagyunk tut. Hajtson sebesebben János.

— Nem hajtok biz' én, instálom. — felelé az öreg kocsis, — meredek ez a kaptató. Ki vannak már fáradva a lovak.

Mindjárt a Hármas-nál vagyunk kicsi, ott pihenünk egy félórát s aztán majd sebesebben hajthat János. Ni, látod már a két jegenyefát? János, itt jobbról álljon meg, Ilyésnéél; a másik Hármasnál nincs jó kut.

A néhány házból álló falu összes komondorai eszeveszett ugatással ugrálják körül a kocsit s a lovakat. Alig tudja János szétverni őket az ostorral.

— Ugy-e kiszállunk, Kálmán? — szól az asszonyka. — Egészen elzsiibadt a lábom.

Könnyedén ugrik le a kocsiból és sétálni kezd alá s föl az országuton, míg Kálmán a kocsissal a lovakat látja el.

A vendéglősné előkerül a házból s oda siet a fiatal asszonyhoz.

— Jaj, de régen nem láttam már, lelkem kis nagyság asszony! Tegnapelőtt erre mentek, de meg sem állottak egy percze sem. Bizony, mint menyecskét nem is láttam még. Az Isten éltesse sokáig és adjon jó szerencsét! Hogy megnőtt lelkem, hogy megszépült! Jaj, mikor farsangolni vitték volt, csak olyan vékony kisasszonyka volt ni, mint az ujjam!

— Hát emlékszik még arra, Ilyésné? Hiszen van annak már három esztendeje!

— Bizony lelkem, épen három. De emlékszem én azért, még arra a napra is emlékszem, mikor aztán tavasszal hazavitték. Egy ügyes, barna urfi lovagolt ott mellette.

Huj, hogy feizánkoltatta a lovát! Még azon a sövényen is átugratott, ott ni! Épen szerda nap volt! Azért emlékszem olyan jól, mert azon délután estem én le a garádiesről és eltörttem a lábamat. Jaj, édes nagyság asszony, mennyit kintódtam én! Három hónapig nem tudtam a lábamra állani: Még most is lát-szik a helye! . . .

A fiatal asszony elgondolkozva sétált tovább, ott hagyva a fecsegő vendéglősnét.

Véletlenül-e vagy szándékosan ment a sövény felé. . . Olyan volt épen, mint ezélt három évvel, midőn átugratott rajta — ő. . . Emlékszik, hogy sajnálta akkor a legázolt, eltiport virágokat. . . Pedig épen ugy tiporta el akkor az ő szívet is. . .

Emlékezett a vidám, boldogan áttánczolt bálokra. . .

Emlékezett az első virágra, amelyet tőle kapott s az első csókra, amelyet neki adott. . . Emlékezett az édes, rózsaszín leányálmokra, melyeket durva kézzel tépett szét a valóság. . . emlékezett a lázas várakozásra nap-nap után, hét-hét után. . . El fog jönni, el kell jönnie, hiszen megígérte. . .

— De nem jött el. . . Hanem jött helyette lassu léptekkel a feledés, fiatal leányszívek e szelidkező gyógyítója. És aztán jött Kálmán. . .

A fiatal asszony mosolyog. Milyen régen is volt mindez. És milyen gyerekes volt aza szenvedése, az a szerelme, a mostani nagy, megmérhetetlen, édes, nyugodt boldogsághoz képest. . .

A korezmából hangos beszéd és láрма hallatszik ki, majd zajosan kinyilik az ajtó s egy magas, erős férfi áll meg a külsőbön, kigyult, fénylő arccal s apró, csillogó, fekete szemekkel. Egyet rug az ajtó előtt heverő macskán s kíváncsian tekint körül.

— Mit látok? Nini, te vagy az, pajtás? — kiált egyszerre, észrevéve Kálmánt.

viselőház kezd már jóllakni a költségvetési vitával és a kormányt befolyásának abban az irányban való érvényesítésére nógatja, hogy vessen véget a kolosszális időfecsérlésnek. Ámde Széll Kálmán miniszterelnök ez irányban még csak célzásokot sem akar tenni és ha, mint néhány nap óta gyakrabban hangoztatják, arra kerülne a sor, hogy az ülések tartamát egy órával meghosszabbítják, ezt sem lesz szabad a hosszú költségvetési vita ellen intézett rendszabálynak tekinteni, hanem úgy kell megítélni, hogy a kormány azoknak a köteleességeknek is eleget akar tenni, melyeket az ország emel munkarejével és munkakedvével szemben.

Abból a körülményből, hogy a földmivvelésügyi minisztérium költségvetése felett imént kezdődött vitához szokatlanul sok szótok iratkozott fel és hogy e szótokok tulajdonzó részben kormánypártiak, rövidlátó politikusok holmi obstrukciót következtetnek, melyet a kormánypárt üz a kormány ellen. Ámde nem szabad feledni, hogy Magyarország most kezd akarni iparállammá lenni és hogy még mindig olyan kulturállam, melyben a földmivvelésért már sok történt ugyan, de még sokat is kell tenni és hogy a földmivvelésügyi budgethez, már a természetes tényállás folytán, mindenkinek van valami mondanivalója.

E politikusokkal a tényeket kell szembe állítani s meg kell értetni, hogy a magyar képviselőház

jogosult is, hivatott is, hogy a mezőgazdaság nagy világharczában ő is mondjon egy szót; hogy azonban mindenesetre elérkezett az ideje, vagy már meglehetősen közel van, mikor e vita természetes határai kezdődnek és gyorsabb tempóba kell vágni, hogy a kormányt a budget megszavazásával minden irányban akcióképessé tegyék.

A vallás- és közoktatásügyi tárcza.

A magyar zsummalisztika bizonyos árnyalatának Széll Kálmánon kívül senki mással annyi baja nincs, mint Wlassics Gyulával. És még esodálatosabb, hogy Wlassics Gyula kezéből különösen azóta akarják mindenáron kiragadni tárczáját, a mióta a magyar közéletnek ez az érdekes alakja egészségében van megtámadva, a mióta a fővárostól távol gyógyulást keres, tehát a mióta kettős okból sincs abban a helyzetben, hogy védekezék a nevével kapcsolatos ujság szenzációk ellen. A világért sem azért említjük ezt a két utóbbi körülményt, mintha Wlassics pozíciójának szüksége volna ilyen enyhe szempontokra, de önkénytelenül eszébe jutnak az embernek a régi erkölcsök, melyek hasonló helyzetben még a legvadabb pártszenevedélyeket is képesek voltak mérsekélni. Wlassicsnak Széll Kálmánnal való teljes solidaritást helyett e híresztelések most már igyekeznek más, felsőbb okokkal bizonyítani Wlassics távozásának közzöbön álló bekövetkezését. Ez a taktika már odáig megy, hogy a tisztán pártpolitikai gyűléség kitörésébe belevonszol a olyan tényezőket, a melyeknek a harcvezonalba állítása nemcsak igazságtalan, de egyuttal kiméletlen is. Illetékes helyről értesülünk, hogy a taktika ez újabb kiadása sem igazabb, mint volt a régi. Mint azelőtt, újabban is önkényes állítást tolnak az előtérbe, csak azért, hogy tetszés szerint való konzekvenciákat vonhassanak le. Az igaz, hogy Wlassics beteg és hogy kizárólag betegségének a gyógyítása végett

utazott el; továbbá, hogy a mint egészségi állapota engedni fogja, azonnal ismét átveszi tárczájának a vezetését.

A földmivvelésügyi tárcza költségvetése.

— Országgyűlési express-tudósítás. —

Budapest, márczius 16.

Pontban 10 órakor Tallian Béla elnök megnyitotta az ülést. A jegyzőkönyv hitelesítése után következett a napirend, vagyis a földmivvelési tárczának folytatólagos tárgyalása.

Gróf Benyovszky Sándor: A kisbirtokos osztályról szól, mely a tönk szélén áll. Ezeknek a helyzetén sürgősen kell segíteni, mert különben eső után késő a köpenyeg. (Helyeslés balról.)

A következő szónok Bernáth Béla volt, a ki főleg a szőlőmivvelés kérdésével foglalkozott és e termelési ágánál szükségesnek tartaná, ha a budapesti kísérleti állomás kibővítetnék, hogy ez a szőlőbetegségeket tanulmányozná és a vitás kérdéseket szakszerűen elintézné. Áttér ezután a jégesők káros hatására és ezeknek ellensúlyozására.

Reményli, hogy már a közelben bortermelésünk szükségleteinket teljesen ki fogja elégíteni és ezért termelésünk védelmére a magas vámtételeket követeli.

E kérdés megszívlelendő és bizom, hogy a kormány hazafisága és bölcsessége a helyes utat el fogja találni. Elhalmozza ezután a minisztert dícsérettel és a költségvetést a részletes tárgyalás alapjául elfogadja. (Helyeslés.)

Páder Rezső. Beszéde végén a következő határozati javaslatot terjeszti a Ház elé:

Utasittatik a földmivvelésügyi miniszter, hogy a felvidéki segély raiónak biztosítása végett tájékozásul készítsen egy kimutatást arról, hogy a felsőbb megyékben

1. idegenekből, honnan, hányan telepedtek le évenként az utolsó 10 év alatt, ezek közül hogy szerezte meg a magyar

Odsiet hozzá a kut mellé s nagyot üt a vallára.

— Szervusz Dezső — szól Kálmán csodálkozva. — Hát te mit csinálsz itt?

— Hogy mit csinállok? Jelenleg épen mulatok a Hármásban. Különböleg pedig erdélyi ökröket akarok vásárolni a bihari uradalomnak; annak az ispánja vagyok. Ne, gyere be; jó társaság van odabenn, a kisenői szolgabíró, meg Nagy Bandi a Polyánról. Egyenesen tőle jöttünk ma reggel — aztán pihentünk itt egyet — kissé hosszú pihenő. mi? Most mindjárt indulunk, Turra. Az ökrökért, tudod: No gyere, tarts velünk!

— Nem lehet, öreg. Sietünk haza.

— Sietünk! . . . Ugyan kivel sietsz?

— A feleségemmel Dezső!

Dezső hátralépett s összezsapta a kezét. — Micsoda? Te megházasodtál? Oh, szegény tejed! . . . Azaz ne érts félre pajtás. Én mindenkit sajnállok, aki megházasodik, mert az én jelszavam: éljen az arany szabadság! . . . Nincs a világnak az az asszonya, a kiért én feláldoznám az én szabadságomat. És — hitem szerint — nem is érdemli meg egy asszony sem . . . No, azért ne haragudj, pajtás . . . Egyszer voltam én is közel hozzá, hogy megeselekedjem ezt a bolondot . . . Szerencsére idejekorán észrevettem magam. Hehe . . . a szegény kicsike . . . Talán még most is vár . . . De hát hol a feleséged? Mutass be neki, kérlek.

Kálmán kelleetlenül köhécselt s félre nézett.

— Tudod, Dezső barátom — kezdte.

— Kálmán, Kálmán, — hangzott egyszerre az országot felől a fiatal asszony hangja — nem indulunk még?

A sétától felfrissült, üde, kipirult arccal sietett feléje az asszonyka, kezében egy csomó lilafürtös orgonavirággal. Ott szedte a sövény mellől, a kerítésen túl.

Észrevéve az idegen férfit megállt, meglepetve nézett rajta végig.

— Nézd, kicsi, — szól Kálmán kissé vontatva — milyen meglepetés. Egy régi pajtásommal találkoztam — Méri Dezső . . .

— Hogyan! — kiáltott egyszerre az asszony — Méri Dezső . . . ön az? . . .

— Eliz . . . azaz nagysád . . . bocsánat . . . én nem is hittem volna . . . Ez valóban . . .

Még behegett valamit Dezső, azután bambán elhallgatott. Nem tudott mit mondani.

Kálmán és Eliz titkon összenéztek, mint két csinyt tevő iskolásgyermek. Kálmán elnevette magát.

— Ej, ej, Dezső pajtás, hogy elhallgattál egyszerre . . . Lásd, hol nem találkozik az ember régi ismerősökkel . . . Hát még most is azt mondod, hogy: éljen az arany szabadság?

Eliz pedig kíváncsi, mosolygó, fürkésző pillantással nézte végig Dezsőt, keresve ebben a szívének most már oly ismeretlen, oly közömbös emberben a régi, a megsiratott ideált . . .

Egy szál orgonavirág hullott ki a kezében tartott bokrétából. Odaesett a porba eléjük. Egyikük sem vette észre. A kis hangnak utolsó csengése is elhangzott. Valahol távolabb egy kerek kut nyikorgása hallatszott; a lánca a vödörrel csörömpölve hullott le a mélybe. A lovak türelmetlenül kapálták a földet.

— Készen vagyunk, instálom, indulhatunk! — szól a kocsis s felkapott a bakra.

Kálmán kezét nyujtott Dezsőnek.

— Az Isten áldjon meg, öreg. Ha még egyszer erre jársz, látogass meg. Jólesik az embernek régi ismerősökkel találkozni! Nem volt a hangjában semmi gunyo

lódás, de Dezső annak vette s nem felelt rá semmit.

Beszálltak s a koci ismét előrohanó komondorok hangos ugatása között elindult.

A fiatal asszony szótlanul simult közelébb férjéhez s engedelmesen hagyta magát beburkolni a nagykendőbe.

Aztán egyszerre fölemelte fejét és mosolyogva nézett az urára. Nem tudta jól kifejezni, amit gondolt, csak annyit mondott:

— Milyen jó, hogy te — te vagy! . . .

És forrón, hosszan megcsókolta

Dezső pedig ott állott még darabig a kut mellett, mélyen a szemére huzta kalapját s halkan füttyölni kezdett. Egyszerre észrevette a porban a lehullott orgonagát. Lehajolt utána s fölvette. Valami keserű irigységféle érzéssel nézett az elrobogó koci után . . .

Egykor az övé lehetett volna az egész üde, friss orgonabokréta. Nem kellett. És más boldogan, büszkén ment vele tova. Neki most már csak az marad, ami a porba hull.

A lovak csengői, a kerek katógása még sokáig hallatszik a csöndes alkonyban. Messziről úgy látszik, mintha a koci egy helyen állana s csak lassan-lassan kisebbedne és zsugorodna össze alig kivehető kicsiny ponttá, míg végre egészen elenyézik és egybeolvad a távoli fákkal és bokrokkal.

A koresmából kihangzó zavaros láрма és éneklés bántóan veri fel az est csöndjét.

Dezső valami kellemetlen, sivár ürességet érez a lelkében . . . Ugy tetszik neki, mintha még mindig hallaná az eltávozott koci robogását.

Aztán egyet legyint kezével, messzire elhajtja az orgonavirágot s visszamegy a koresmába.

honosságot, milyen nemzetiségűek, milyen vallásuak.

2. A választó lajstromokban hány nem magyar állampolgár van felvéve, milyen nemzetiségűek, milyen vallásuak.

3. Hány nem magyar állampolgár található a községi, város és megyei képviselő testületekben, milyen nemzetiségűek, milyen vallásuak.

4. Hány a korezmák és pálinkamérések száma községenként a lakosság számához képest.

5. Kinek a kezében vannak a korezmák, pálinkamérések, regale- és malom-bérletek, mily vallásuak, mily nemzetiségűek és köztük hányan van magyar honossága.

6. Hányan foglalkoznak kereskedéssel, különösen hányan vannak a falusi boltosok és szatócsok, mily nemzetiségűek és mily vallásuak.

Ezek a statisztikai kimutatások a jövő évi költségvetéssel egyidejűleg a Ház elé terjesztendők. Ajánlom a határozati javaslatom elfogadásra. (Helyeslés.)

Öt perc szünet.

Szünet után Solymosi Lajos báró. A mezőgazdaság fejlődését eddig számos baj gátolta, de ezeket a földmivelésügyi kormány erélyes és üdvös intézkedései megszüntették. A költségvetést elfogadja.

Marjai Péter. A szocializmus szűnőfélben van, ezért elismeréssel adóz Darányi miniszternek. Széchényi Ferenczhez hasonlítja Darányit, akit gyermekeit kézesőkre küldte az öreg munkáshoz. Nem kívánja azt a magyar munkás, hogy neki kezét csókoljanak az urak, de érdemszerinti tiszteletet ne vonják meg tőle. A tisztviselők példát vehetnének a minisztertől.

Marjay beszéde után elnök bejelenti Széll Kálmán indítványát, hogy az ülések ezentúl három óráig tartassanak. Az indítvány felett holnap szavaznak.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenor” eredeti táviratai. —

Hegedüs miniszter Szatmáron.

Szatmár, márczius 16. Hegedüs Sándor kereskedelmi minisztert Szatmáron nagy óvációval fogadták. Este bankett volt tiszteletére, melyen számos felköszöntő mondatott a népszerű miniszterre. — A miniszter valamennyi felköszöntőre válaszolt, mondván, hogy hírlapírói és politikai pályájának sok hasznos tapasztalatot gyűjtött és azt, mint miniszter kizsákmányolja hazája és nemzete javára. A miniszter beszédére lelkes éljenzés és taps hangzott fel.

Wlassics betegsége.

Budapest, márcz. 16. A Keleti Értesítő ismét határozottan jelenti Wlassics betegsége, mely oly súlyos, hogy tárczáját tovább nem tarthatja meg, Ezzel szemben a Magyar Nemzet újból határozottan megczáfolja ezt, és azt mondja; — forduljanak egyenesen Wlassicsához, Meránba.

Dóczy Lajos bárósága.

Budapest, márczius 16. Dóczy bárói kinevezését a holnap hivatásos lap hozza.

Gróf Lónyay Elemér.

Budapest, márczius 16. Velenczéből táviratozzák nekünk, hogy Stefánia özvegy trónörökösné vőlegénye: gróf Lónyay Elemér minden veszélyen kívül van. Betegsége egyáltalában nem komoly természetű és aggodalmakra egyáltalában okot nem ad. Holnap, vagy holnapután Görczbe utazik. Az esküvő elhalasztására vonatkozó hírek nagyon is bizonytalanok, sőt lehetséges, hogy el sem halasztják.

Szász Károly gyásza.

Budapest, márczius 16. Szász Károly püspököt mélységes gyász érte. Forrón szeretett hitvese ma meghalt.

Botrány a Reichsrathban.

Bécs, márczius 16. Az elnök nem engedte meg Schönerernek, hogy felolvassa interpellációját. Schönerer ökörnek titulálta Kittelt, míg Kittel óvodába valónak jellemezte Schönerert. Ezután felváltva *tolvaj*, *gazembernek* nevezték egymást. Prohászka közbeszólt: „Már megint sokat ivott Schönerer!” A botrány félórát tart, mely után Schönererék kivonultak a teremből.

Hentzi öcsöce meghalt.

Budapest, márczius 16. Hentzi József lovag, ki alezredes volt és Hentzi tábornok unokaöcsöce, ma Liszben meghalt. Három leánya maradt, kiket magasrangú tisztiek vettek feleségül.

Az osztálysorsjáték huzása.

Budapest, márczius 16. A mostan folyó osztálysorsjáték hatodik osztályának ma volt a második huzása. A 100 000 koronás főnyereményt a 60772 számú sorsjegy nyerte. Boldog tulajdonosa a szerencsés sorsjegyet Lukács Vilmos bankházában vette, a mely cég ismételtén nagyobb nyereményt juttatott feleinek. A többi nagyobb nyeremények a következők: 100 000 koronát nyert: 60772. — 30.000 koronát nyert: 99293. — 10.000 koronát nyert: 16084. — 2000 koronát nyertek: 4051 7080 8744 26622 26879 29078 30144 30343 34319 39932 42848 43143 46752 51163 52462 54049 53661 59271 66659 95333 91446 95664 97590.

Elfogott aranytolvaj.

Budapest, márczius 16. Zajacsot, ki Amerikában két millió dollár aranyat sikkasztott, Igló és Poprád-Felke közt felismerték a vonaton és átadták a rendőrségnek.

Rostand új darabja.

Páris, márczius 16. Rostand Edmond L'Aiglon című darabjának tegnapi első előadásában jelen volt az irodalmi és politikai kitűnőségek színe-java és az idegen kolóniáknak számostagja. A darabnak nagy sikere volt. Különösen Sarah Bernhardt aratott nagy sikert a reichstádti herceg szerepében. Az utolsó felvonás után zajosan hívták a szerzőt, akit megjelenésekor lelkesen megtapsoltak. Különös incidens nem történt.

Az egri sikkasztó szabadon.

Eger, márczius 16. Dostal könyvelőt szabadlábra helyezték. Becsmen beismerése valótlán.

Kina ügye.

Washington, márczius 16. Ama támadások következtében, a melyeket az ugynevezett boxerek titkos társasága a santungi amerikai misszió ellen indított, amely a zavargások színhelyének legközvetlenebb közelében van, a hadihajók kiküldése egyáltalán nem függ össze az özvegy császárnénak a reformpárttal szemben való magatartásával. Ezt a külügyminiszterium Kina belső ügyének tekinti. Ilyen értelemben fognak valószínűleg a sanghaji Amerikan Association táviratára is válaszolni.

A dél-afrikai háború.

— Távirati tudósítás. —

London, márczius 16. A „Daily Mail”-nak jelentik 13-iki kelettel: Reitz államtitkár proklamációt bocsátott ki, amelyben megczáfolja Salisbury állításait. A proklamáció azt mondja, hogy a köztársaság annak idején felszólította a brit kormányt, hogy csapatait vonja vissza, mert a csapatok ottlétét hadüzenetnek tekintik. Ebben még nem lehetett hadüzenetet látni a burok részéről. Ugy a fegyverkezések, mint az ultimátum óvintézkedések voltak, a melyek Jameson betöréséből és abból, hogy sifferes táviratokból kiderítették, hogy az angol kabinet némely tagjai a köztársaságokat meg akarják fosztani függetlenségüktől. Most azonban Salisbury távirata minden kétséget eloszlatt. A burghereknek küzdeniök kellett nemzeti függetlenségükért és bizniök abban, hogy Isten megvédi jogaikat.

Bethulié megszállása.

London, márczius 16. A hadügyminiszterium a következő tegnapi keletü táviratot kapta Roberts lordtól Bloemfonteinből: Gatacre tábornok ma reggel átkelt az Oranje folyón és megszállta Bethuliét. Polecarew tábornok ma reggel 2000 főnyi testőrcsapat-tal és egy kis csapat lovasított gyalogsággal vasuton elindult Bloemfonteinből, hogy Gatacre és Clement tábornokok hadai között összeütközést hozzon létre. Polecarew délután elhagyta Bathany állomást anélkül, hogy ellentállásra bukkant volna.

Az angol alsóház ülése.

London, márczius 15. Az alsóház élénk vita után 229 szavazattal 120 ellenében elvetette Reid-nek a ház elnapolására vonatkozó indítványát.

Reid erélyesen tiltakozik Balfour válaszána a hangja ellen.

Balfour tagadja, hogy olyasvalamit mondott volna, ami a szólásszabadság elvével ellenkezik. A kormány minden lehető el fog követni, hogy a szólásszabadságot minden jogos formájában megvédje.

Waite Ridley azt mondja, hogy a helyi hatóságoknak kötelességük a rendezéseket megakadályozni. Azoknak az embereknek, a kik gyűléseket hívnak össze a béke érdekében s a kik Anglia ellenségeiért emelik fel szavukat, a rend főtartásával is kellene kissé törődniök.

Broorick parlamenti államtitkár bejelenti, hogy Drezda utcáin angol állampolgárokat inzultáltak, hogy a brit lobogót, a mely éjjel kitéve maradt az angol-amerikai klub házán, letépték és hogy az ottani angol templomot kétszer is megtámadták. Azt az embert, akit azzal gyanúsítanak, hogy a brit lobogót letépte, letartóztatták.

Az alsóház azután 172 szavazattal 23 ellenében elfogadta harmadik olvasásban a hadi kölcsönről szóló törvényjavaslatot.

Steyn megszökött.

London, márczius 16. A Daily Mail szerint Steyn, orenjei elnök titokban megszökött, mert állítólag agyon akarták verni, azzal vádolták, hogy eladta hazáját Krügernek.

Cronje szökési terve.

London, márczius 16. Londoni lapok azt a szenzációt közlik, hogy mielőtt Cronjét Szt-Ilona szigetére vitték, *süteményekben leveleket akartak becs empészni hozzá*, melyeket azonban elfogtak. E levelekből kitűnik, hogy Cronje összeköttetésben állott külföldiekkel, kik állítólag szökési tervét mozditották elő.

A közvilágítás ügye.

— A mai rendkívüli közgyűlés. —

Debreczen, márczius 16.

A közvilágítás régen vajudó kérdését a mai rendkívüli közgyűlés végre eldöntötte.

Rég volt olyan érdeklődés s kitartás egy-egy közgyűlési tárgy iránt, mint azt a tegnapi rendkívüli közgyűlésre kitűzött világitási kérdésnél tapasztaltuk. A bizottsági tagok teljes számban jelentek meg, hogy a város közügyeinek e fontos kérdésében szavazataikat beadják.

Magas színvonalon álló vita fejlődött ki. Mindenik szónok a maga igazságát védte.

Végeredményében a közgyűlés **47 szó-többséggel nem fogadta el a tanács javaslatát, hanem a házi kezelést határozta el.**

Az érdekes közgyűlés lefolyásáról tudósítónk a következőkben számol be:

Kevésbé 9 óra után nyitotta meg elnöklő főispán **Dégenfeld József** gróf a közgyűlést, röviden jelezve a mai közgyűlés rendkívüli fontosságát.

Két kevésbé fontos tárgy elintézése után, mi alig vett 10 perczet igénybe, következett a közvilágítás ügye.

Mindenki besietett a terembe s általános érdeklődés közben szólalt meg az előadó **Aczél Géza** főmérnök.

Előadó elmondotta a közvilágítás ügyének eddigi történetét, ösmertette a kinyomtatott s a közönség előtt is ismeretes ajánlatokat, a kis- és nagybizottság, a jog- és pénzügyi bizottság jelentéseit s a tanács javaslatát, mely azt javasolja, hogy a közgyűlés fogadja el a Ganz és Társa, a R.-t. villamos és közlekedési vállalatok számára czég által tett együttes ajánlatot, mely szerint helyi részvénytársaság alakításával javasolja megoldani a világitási kérdést.

Azután így folytatja:

Tekintetes Bizottsági Közgyűlés!

Ezekben ismertettem az egész ügynek menetét és eddigi fejleményeit. Mint méltóztatnak látni, a közvilágítás ügyét és általában az ügy rendezését szükségessé a világitásban és a világitási berendezésben beállott miseriák tették. 1893-ból indul ki az egész mozgalom, hogy a világitás rendezésék és fejlesztésék. Tehát a munka főrésze a világitás rendezése, a másik része pedig az, — hogy az augsburgi légszesz-ipartársulattal kötött szerződés a folyó évben lejár. Tehát, t. Bizottság, a világitás kérdésének megoldásánál azt lehet czélul tűzni, hogy rendezessék a közvilágítás és pedig a fogyasztó közönség s a város jogainak minden tekintetben való betartásával. A megoldásra vonatkozólag két ellentábor áll egymással szemben. Az egyik a házi kezelés (éljenzés), a másik a részvénytársasági formában való megoldási ajánlat alapján. (Élénk éljenzés. Halljuk, halljuk!)

A kérdés indokolására a légszeszgyárnak házi kezelését akarók azzal indokolják a kérdés végleges megoldását előadó javaslatukat, hogy nem is tudjuk ma mit fogunk csinálni. Másodsorban szükségesnek tartják tudni, hogy lehet-e azt haszonnal folytatni, és ha nem lehet, úgy mindig van idő, hogy azon tudjunk.

Méltóztatassanak megengedni azok, akik azt állítják, hogy a házi kezelés nincsen eléggé kidolgozva és akik előtt a házi kezelés adatai ismeretlenek, azokat nagyon sajnálom, mert olyan kérdésbe mennek bele és olyan kérdésben vitatkoznak, melynek előző adatait nem tanulmányozták. Mindenkinek 1898-ban nyomtatásban kiadott, a 4867-ik számú tanácsjelentés, a melyben részletesen benne foglaltatik a házi kezelésnek mindennemű számítási adata. Benne foglaltatik a hálózat bővítésére, részletesen kiszámítva, a gépek beszerzésére miféle költségek igényeltek, tehát pozitív adat áll előttünk, hogy mi szükséges a házi kezelés megvalósításához, és hogy a házi kezelést reális alapon fejlesztessük ki. (Felkiáltások nem kell pótdó).

De igen, t. Bizottsági közgyűlés, hogy miképen fejlődtek ki a házi kezelésre vonatkozó vélemények — indítványok, nagyon szépen mutatják azok a törekvések, amelyek egymásután igyekeztek mindazokat a garanciákat elnyomni, a melyek biztosíthaták volna azt, hogy a házi kezelés igen is reális alapon és pozitív formában fog keresztülvitetni. Az első indítvány Oláh Károly tanácsnok ur indítványa, a melyet én a legreálisabbnak tartok. Megkivánja azt, hogy ha házi kezelést akar a város, adja meg a lehetőségét is annak. (Halljuk!) Ez tökéletesen helyes. A ki a házi kezelést reális alapon akarja megoldani, nehogy a házi kezelés rövid idő alatt zátonyra jusson: és azt kellessen mondani: nem fizeti ki magát, annak meg kell adni a házi kezelés alapját is.

... Azt hiszem, minden debreczeni polgárnak van annyi reális számítás képesége, hogy tudja, hogy üzletet levegőbe építeni nem lehet. Tudják azt a házi kezelési hívei, hogy ha egy üzletet akarunk alapítani, ahhoz befektetés kell. Hogy pedig ez az üzlet mily haszonnal jön s általában a magánvállalat utján 35 év alatt elérhető haszon városi kezelésben is elérhető lenne, azt senki sem biztosíthatja.

Pozsony város példája, melyre oly melegen hivatkoznak a házi kezelés barátjai, azt mutatja, hogy viszonyaink és fogyasztásunk mellett a házi kezelést ezen árak mellett haszonnal folytatni nagyon nehéz. (Igaz, úgy van.) 1897-ben megállapították, hogy 340,000 frtba kerül csak a gázvilágítás berendezése és fejlesztése, nekünk arra kell törekednünk, hogy a tőke biztosítsák s ha 900,000 frt tőke megszavaztatik, az nem tulságos nagy összeg. A másik kérdés, hogy miként állapítsanak meg az árak? mondják, hogy adjanak szabadkezet a városnak, 6 állapotba meg az árakat úgy, a mint az üzleti verseny kívánja; mások 12 kr. maximumot ajánlanak és vannak, a kik azt mondják, hogy az elért egységárakat feljebb emelni nem lehet. Én az utóbbiakhoz csatlakozom. A várostól épügy lehet követelni, mint bármelyik magánvállalkozótól, hogy a lehető legolcsóbban állapítsa meg az árakat. Kiváncsi volnék hallani, hogy ha a város gazdálkodó közönségének legelőadóit felemelnék, mint zudulnának fel az ellen; ép oly jogos a felzudulás, ha a gázfogyasztó közönség sujtatik. Ugy látszik, a kik e kérdéssel foglalkoztak, egyoldalulag vannak tájékozva. (Derűtség.)

A házi kezelés előnyére hozzák fel, hogy nagy hasznot biztosítunk általa a házi pénztárnak, de méltóztatassék mérlegelni, hogy milyen uton fogja juttatni ennek azt a hasznot. Azt hallották, hogy Pozsonyban a termelési áron adják a légszeszt, közvilágitási czélokra, így kellene ezt adni Debreczenben is. Ha a házi kezelésben előállított gáz önköltségi ára 7 krajczár. — Pozsonyban, akkor Debreczenben 78 krajczárra tehető. Ebben az esetben Debreczen ma fizet a közvilágitás költségében 17700 forintot, a jövőben fizetne 17760 frtot; ha pedig vállalatnak adatik át a közvilágitás, azon esetben 2900 frtot s így a házi pénztár 14860 frtot takarít meg. Ha pedig a hálózatot kibővítjük, akkor fizet a város 14070 frtot a magánvállalat részére; tehát a házi kezelésbe vett légszeszgyár közvilágitási költsége és a vállalat utján nye relendő költség közt 35 év alatt mintegy 594000 frttal többet fizet a város házi kezelés esetén. (Ellentmondások, zaj.)

Szívesen fogadom az argumentumokat, de felkiáltásokat argumentum gyanánt nem tekinthetek.

Azt méltóztatnak mondani, de van üzleti haszon, az a házi pénztárt fogja segíteni; üzleti haszon lesz a közvilágitásnál is, csak hogy ezt a hasznot nagy részben a város fogja kifizetni a vállalatnak; ez csak üzleti manipulációkkal kimutatott haszon. A házi kezeléssel tehát a házi pénztár csak jobban terhelhetik. Méltóztatassanak tehát a házi kezelést oly határozati javaslat formájában megteremteni, hogy a vállalatnak a tőke rendelkezésére bocsáttassék. Kötelességünk gondoskodni egy város, mint a fogyasztó közönség érdekében. Méltóztatassék elképzelni, minő eredménnyel jár, ha fokozatosan fogjuk a hálózatot

kibővíteni. Ha valaki, valamely utcán, hol hálózat még nincsen, akarna gázvilágitást berendezni, azt mondanák neki, hogy nem érdemes, várni kell, míg többen is akarják a légszeszt bevezetni.

A villamos világitás berendezésének tényleges alapon való megoldásánál még inkább áll ez. mert ez a vállalat reálitására szükséges. Pl. ha valaki az utcának azon pontján kíván villamos világitást, hol hálózat nincs, az nagyon költséges lenne. De vajjon helyes volna-e az, hogy majd később fokozatosan, mindig nagyobb és nagyobb számú fogyasztó jelentkezésével bővítessék ki a hálózat. Egy utcában úgy kell a hálózatot lefektetni, hogy aztán az az összes fogyasztást kielégítse. — A kik tehát nem akarják ennek a költségnek a megszavazását, azok nem akarják, hogy a kérdés egészséges alapon oldassék meg. Ha tehát a házi kezelést méltóztatnak elhatározni, méltóztatassanak kimondani, hogy a légszeszgyár azonnal kibővítessék és mint-hogy ezeknek a költségeknek biztosítása hosszabb pénzügyi művelet ez a pénzüsszeg már most szavaztassék meg; továbbá mondassék ki, hogy a villamosvilágitás berendezése azonnal létesíttessék. (Helyeslés.) Az árakra nézve méltóztatassanak kimondani az elért legolcsóbb árat. Mindazon engedmények fixizálására, melyek a pályázaton elértettek, egy szabályrendeletet kell kidolgozni s az 90 nap alatt be legyen terjesztve. Szóval, méltóztatassanak a határozatot úgy meghozni, hogy a házi kezelést reális és pozitív alapra, nem pedig csak játékszerűen rendezzük be.

Már most, igen t. közgyűlés, méltóztatassanak megengedni, én mindazoknak a módokat, a melyek a házi kezelésre vonatkoznak, egyiknek sem vagyok híve. Az én felfogásom szerint a házi kezelés sokkal könnyebben érhető el, úgy, a mint mi azt előzetesen tanulmányozás után javasoltuk. Mert mi különbség van a mi czélunk és a házi kezelést akarók czélja között? Végeredményben a mi czélunk is a házi kezelés. Épen ezért, a város 20 esztendő mulva (felkiáltások 35 eszt. m.) újra a házi kezeléshez térhet és már 5 év mulva azt mondhatja, a város, hogy az enyém a vállalat egy bizonyos részben. Azt akarjuk, hogy ne legyen a város kitéve annak a rizikónak, mely egy ilyen nagy vállalatnak a megindításával jár. És azt akarjuk, hogy magasabb árakat megállapítani ne lehessen. A magánfogyasztókat a megadóztatástól meg akarjuk kímélni.

Az alakítandó részvénytársaság aztán egy bizonyos ideig a maga költségén experimentáljon és mutassa meg, hogy kifizeti-e magát az üzlet s ha igen, 450,000 forintot befektettünk az egész vállalatba és tulajdonába léphetünk most már a fél vállalatnak, mert minden vállalatnál az első évek csak tervezetéből állanak és a gyümölcs csak később jelentkezik, később huszesztendővel majd ha látjuk, hogy kifizeti magát; akkor átveszszük a másik felét is s akkor azt mondhatja a város, hogy enyém az egész vállalat.

Ezeknek alapján kérem javaslatomat elfogadni azon kikötéssel azonban, hogy:

1. a részvények 50%-ára biztosíttassék az optio;
2. az igazgatóságban és felügyelő bizottságban minden esetben 50%;
3. a megfelelő bérnyhelyek létesíttessék;
4. 2,000,000 óra ingyen világitás adassék. (Hosszantartó élénk éljenzés.)

A másfél óráig tartó beszéd befejezése után Szabo Kálmán, a ker. és iparkamara elnöke szólt a következőképen:

Igen t. közgyűlés és méltóságos főispán ur! engedelmet kérek, hogy ehhez a kérdéshez hozzászólok és hogy eleve is kijelentem, hogy nem fogadhatom el a tanács javaslatát, hanem inkább hajlok a tanács kisebbségének a javaslatához, mert ahhoz a felfogáshoz, amelyben néhány bizottsági tagtársammal vagyok, sokkal közelebb állok. Én azt gondolom, hogy nagyon könnyű a helyzete azoknak, akik nem óhajtják a tanács javaslatát elfogadni. Bo-

esánatot kérek, semmiféle személyeskedést nem akarok, hanem igenis arra a tényre gondolok, hogy az igen tisztelt bizottság és talán a főmérnök ur is azt a kérdést vagy nem vette a maga komolyságában, vagy pedig nem gondolta azt, hogy milyen fontos kérdés az. Méltóztatnak emlékezni ezelőtt egy pár esztendővel egy közgyűlésen elébünk volt terjesztve az augsburgi légszesz-ipartársulattal kötendő szerződésnek a mintája. Az igen tisztelt főmérnök ur a legmelegebben pártolja, azt mondja, hogy ennél jobb nem lehet és akkor nem mert a házi-kezelés kérdésével fellépni. Bármennyire törekedtünk is, meg nem foghattuk, hogy ez lehetne a legjobb, mert ezt csak egy versenytárgyalás bizonyíthatja be, és a mi javaslatunkat a bizottság 7 szótöbbséggel elfogadta.

A város pályázatát hirdető a gázvilágítás mikénti berendezésére, több ajánlat érkezett be, ezek azonban szétágazók voltak s mikor összejött a bizottság, kimondta, hogy a pályázat eredménytelen, mivel nem tudta összehasonlítani őket. Akkor újabb ajánlat érkezett be s a főmérnök az augsburgi részvénytársasággal óhajtott a szerződést megkötni, mely 10 kros egységért ad s azt mondta, hogy ennél előnyösebb már nem lehet; akkor a tanács egy tagja megint előáll és azt mondja, hogy csak az augsburgi társasággal lehet előnyös szerződést kötni, mert csak házi kezelésbe lehet venni a közvilágítást. Mindjárt készek voltunk rá én és társaim, vegyük házi kezelésbe, akkor meg, kérem, a házi kezelést igyekeztek elejteni. Én erre azt válaszoltam, hogy a t. főmérnök ur nem áll e tekintetben helyt. Ne beszéljünk tehát jövőről. A világítás terén oly vívmányok vannak, hogy lehet, miszerint a mi ma még 12 kr., holnap már 6 kr. lesz. A mi azt illeti, hogy a városnak nem szabad belemenni nagy dologba, én nem láttam egy üzletet sem, mely mindjárt kezdetben kitűnően menjen; szépen, fokozatosan fejlesszük. Ki tehetné ezt inkább, mint a város? Én, t. közgyűlés, legmelegebben ajánlom, méltóztatnék elhatározni, hogy a város szabaduljon minden kétséges helyzettől, az egyedül nyitva levő utat, a házi kezelést válasszuk. (Helyeslés.)

Végül a maga s hetven társa nevében, kik a javaslatot aláírták, a következő határozati javaslatot nyújtotta be elfogadás végett:

Határozza el a törvényhatósági bizottság, hogy az 1901-ik évi január 1-ső napjától kezdve a gázvilágítást házilag kezeli és a fennálló szerződés 31. § a szerint a gépgyárat minden hozzátartozó s a gázvilágításhoz szükséges felszerelvényekkel együtt 12,5000 o. é. frtért tehermentesen átveszi, a gáz előállításához, tisztításához és a felszereléshez szükséges anyagkészleteket becsár vagy vételár szerint külön fizeti.

Határozza el egyidejűleg a törvényhatósági bizottság, hogy:

1. Ezen határozatát az augsburgi légszesz ipartársulattal azonnal közölje.

2. A légszeszgyárat s annak tartozékait a város másnemű vagyontól teljesen elkülönítve, kereskedelmi alapon és eljárás szerint kezeli.

3. A légszeszgyár és üzem felügyeletére 7 tagból álló — közte 3 tanácstag — világításügyi bizottságot alakít a közgyűlés, mely közvetlenül a törvényhatósági bizottságnak lesz alárendelve. A világításügyi bizottságnak minden, az ügyvezetés és kezelésre vonatkozó jelentése és javaslata a jog- és pénzügyi bizottság és a tanács véleményezésével terjesztetik a bizottsági közgyűlés elé.

4. A légszeszgyár átvételével, valamint a kezelési szabályzat kidolgozásával a megalkotandó világításügyi bizottság bizatik meg, mely bizottság már ez alkalommal uta-

sittatik, hogy a légszeszgyár átvételétől számított 90 nap alatt javaslatát a tanács utján mutassa be.

5. A légszesznek maximális ára már ekkor köbméterenkint 12 krban állapítottik meg.

6. A villamosmű előmunkálatainak s azzal kapcsolatos összes tervek és költség-számítások elkészítésével, beleértve egy vilamos erőre berendezett ipari bérnyhely felállítását is, — valamint a légszeszgyár és világítási körzet kibővítésének eszközésével s a légszeszgyármű állandó házi kezelése terveinek 1901. december 31 ig leendő elkészítésének s mindezeknek javaslatilag leendő előterjesztésével ugyancsak a világítási bizottság bizatik meg.

7. A légszeszgyár átvételéért fizetendő 250,000 koronának s a becsár vagy vételár megtérítése mellett átveendő tárgyakért fizetendő összegeknek és más szükséges befektetéseknek fedezésére szükségelt, együtt 300,000 koronának függő kölcsönként honnan való fedezése iránti javaslatával a városi tanács bizatik meg. Egyszersmind a forgalmi tőkének a különböző pénztárakban 4. vagy 11. sz. alatt kezelt világítási pénztárból mindezen célra a rendelkezési alaptól 100,000 korona 1901. január 1-én a világítási bizottságnak átadatik.

8. A világítási bizottság tagjai a jelen határozatnak belügyminiszteri jóváhagyása után a következő első közgyűlésen választatnak meg.

A következő szónok **Oláh Károly** volt.

Méltóságos Főispán ur, t. közgyűlés! Ha a vita bezárhatott volna, én lemondtam volna szólási jogomról, mivel ez a kérdés ugy a hírlapokban, mint a társadalomban kellőképen megvitattatott. De Debreczen városának ennél fontosabb ügye nem volt. A történelmet vagyok kénytelen kérdezni. Gyermekkoromból emlékezem, hogy 1863-ban, mikor megkötötték az augsburgi társasággal a szerződést, annyira fel volt a közvélemény zudulva, hogy azon igen derék férfiak, akik a dologba belefolytak, a próbavilágítást csak éjjel után merték megejteni és mikor meggyújtották a mérgegrága gázlángokat, a a provisoriumbeli tisztviselők életét zsandárok őrizték és hogy nagyobb baj nem történt, annak oka az volt, hogy az akkori férfiak igen okosak voltak. 3 esztendő volt szükséges arra, hogy azon férfiak, kik közre működtek, a szerződést széttejjék. Új szerződés jött tehát létre, melyben két fontos pontot sikerült behozni, melyekben gondoltak arra is, hogy a jövő nemzedék a házi kezelésből folyó előnyöket igénybe fogja majd venni és a város visszanyeri szabad rendelkezési jogát. Azóta az történt, hogy az augsburgi részvénytársaságnak a szerződése felbontatott s ezzel önrendelkezési jogunk felszabadult. De e pillanattól kezdve kevés történt a házi kezelés érdekében. Elismeréssel viseltetem a kis bizottság iránt, mely olyan munkát végzett, minő tán Magyarországon nincs is. En nem óhajtom a magánvállalatnak a concessio-adást. Szomorú példát szolgáltatott ugyanis az augsburgi részvénytársaság, mely ragaszkodott a szerződéshez, megtöltötte a zsebét s vitte a pénzt külföldre (Igaz, ugy van). Ne lany ember élete is elveszett. A város némely része világítás nélkül maradt, a publikum is sokat surlódott vele. 30 esztendő alatt alig produkált valami haladást...

A részvénytársasági forma sokkal előnyösebb és pedig azért, mert a részvénytársasági forma következtében az igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagoknak hatalmánál fogva egy kevésbé a maga érdekeit jobban előmozdíthatja, és mert annak a részvénytársasági forma mellett a jövedelem egyik része a város javára esik, vagy a városnak marad. Most kérdem: melyik az előnyösebb és hogy ha előnyösebbnek talál-

juk valamelyiket, szabadon választhatjuk-e azt. Ez nagyon fontos dolog, mert 125,000 frt megváltási árról van szó. A Tröst ajánlatánál 1 millió frt kellene befektetni. De fogadják el azt, hogy a Tröstnek az ajánlata előnyösebb. Vezetünk tőle részvényeket. De honnan vesszük a pénzt? kölcsön vesszük. A kölcsönvett pénz után kamatot kell fizetnünk. Ezt törleszteni is kell, hát még bekövetkezhetik az is, hogy nem lesz a részvénytársaságnak busás jövedelme, akkor felelősségre vonhatjuk-e az igazgatóságot és a felügyelő bizottságot, hogy rosszul gazdálkodott; honnan fogjuk fedezni a hiányzó pénzt? Megmondom mindjárt, a pótdoból. Bocánatot kérek, meg kell még említenem, ne méltóztatssanak rossz néven venni, de a gyermeket kéményseprővel és drótostóttal és a városatyákat pótdobal ijesztetik. Meg kell szavazni a pótdót.

Most már nézzük a forgalmat. Ide nem kell tőkebefektetés, sem tőkepénzen nem kell részvényt venni. Lássuk most az árakat; az árak tekintetében a forgalmi sokkal erősebb, mint az augsburgi Tröst. Hosszu idő mulva a Tröst is olcsóbb lesz. De mikor 1600,000 lesz a fogyasztás. Lehet, hogy ez nálunk 100 esztendő mulva fog csak bekövetkezni. 20 esztendő mulva mindegyik társaság átadja házi kezelését a városnak, természetesen busás összegekért.

Hogy ha azt a 250—300 ezer frtot nem tudjuk előállítani, honnan fogjuk venni a milliót. A Tröst 35 esztendő mulva átadja a városnak a világítást, de csak a felét adja át, míg a forgalmi az egészet adja át. Már pedig nagy különbség van a között, hogy ha én valamit egészen kapok meg, vagy csak felét. Aztán felhozott, hogy jöhet egy malőr, robaj. Eltekintve attól, hogy az augsburginak 37 gyára van és én szakértőktől értesültem, történt e ott robbanás? Eltekintve attól is, hogy a robbanástól könnyen védekezhetünk, de mégis bekövetkezhetik a robbanás, a Tröst felrobbant 900,000 frtot.

Azt hiszem, hogy akik engem meg akartak érteni, megértettek, mert én kimutattam, hogy a részvénytársasági forma is előnyösebb a Tröstnél. De azért nekem ez sem kell, mert bocánatot kérek, hogy így nevezem, ebben az örült versenyben mit látok, óriási engedményeket tesz mindegyik és miért, mert óriási nyereségnek kell a hátamegett lenni.

De azért sem, mert 30 hosszú évig várt a város arra, hogy szabadrendelkezést biztosítson a világítás felett, én pedig sem husz, sem harmincz esztendeig nem akarom idegennek átadni.

Az iparostanoncz is azért küzd, hogy időmultával szabad, önálló lesz. Aztán meg sok szomorú példa is van az ilyen részvénytársaságok alakítására, amit magyarul gründernek nevezünk, amelyekből a hasznot csak a nagy tőkepenzesek szokták kivenni, a közönség pedig törli a szemét. „Timeo danaos et dona ferentes.”

Kérdés: választhatunk-e a kettő között. Ugy vagyunk vele, mint aki azt mondja, hogy kedves barátom mehetsz előre, jobbra, de mégis inkább balra menj. (Elénk helyeslés.) Hogy ez milyen szép és derék eljárása 30 év után az illető társaságnak, gondolható. A jó barátai azt mondják, hogy joga volt hozzá. Nincs egyéb hátra, mint a házi kezelést kimondani.

Utána **Bakonyi Samu** szólalt fel s a következőket mondta:

Alig van ebben a teremben nagyobb tisztelője annak a nemes páthosznak, a melylyel Szabó Kálmán védelemre kelt. Én ebben a kérdésben nem látom helyenvalónak, épen azért én szónokolni a magam részéről nem fogok, hanem indokolni fogom röviden a magam meggyőződését. Az én meggyőződésem, mint a vita hosszabb menetével szemben, az ilyen természetű megvitatás szükséges, mert mégis csak itt kell ezt a legalaposabban megvitatni.

Nem tartom helyesnek azt a megvitatást, hogy összehívják azokat, a kik eleve tudják, hogy az ő nézetüket támogatják, azokat pedig mellőzik, a kikről biztosan tudják, hogy az ő nézeteikhez nem csatlakoznak.

A házi kezelésnek a históriáját előadja a főmérnök ur, ehhez fűzte meggyőződését Szabó Kálmán bizottsági tagtárs ur. Nem tagadom, hogy hálás elismerés illeti azokat, a kik 1897-ben a pályázat kiírását indítványozták.

En akkor a pályázat kiírása ellen szavaztam. Az 1898. évi határozatra is hivatkozott Szabó Kálmán bizottsági tagtárs ur, de az én meggyőződésem szerint az sem egészen szűletett meg. En akkor is azon az alapon állottam, amelyen most állok, hogy ha egy pályázatot hirdetnek, akkor a beérkezett pályamunkákat bírálják el.

Aztán kijelenti, hogy a házi kezelés ellensége, mert úgy van meggyőződve, hogy a városi közigazgatásnak első sorban a maga kötelességét kell teljesíteni és vajjon meg lesz elégedve, ha az igen t. tanács azokat a kötelességeket, melyeket a törvény és szervezeti szabályzat előír, kifogástalanul fogja teljesíteni.

A házi kezelésre nézve praecedens példa Pozsony, annak mintáján fogjuk megcsinálni és talán még a czéget is be fogjuk jegyezni.

Pozsonyban is megróbták ezt, mert érezték azt az inconvenienciát és kiküldtek egy bizottságot a házi kezelési szabályzat előkészítésére. Ezt a szabályrendeletet felküldték a belügyminiszterhez, aki azokat megsemmisítette.

Kötelességemnek tartottam, hogy szavazatomat lelkiismeretesen indokolhassam, elhozni Pozsony légszszmüvének legutolsó évi zászámadását és költségvetését. — A magánfogyasztóknak Pozsonyban 13 kr. egységáron adatik légszsz. Pozsonyban a közvilágítás 3520000 köbméter és ennek ára köbméterenkint 7 kr., tehát drágább, mint a hozzánk érkezett ajánlatok bármelyike. — Ennek költsége 24990 frt, Debreczenben volna ez 14970 frt, amihez hozzá kell adni a fentartás, világító eszközök és világítási személyzet költségeit, 13152 frt. Kitesz tehát egymagában csaknem annyit, mint a mennyit a közvilágítás költsége.

A magánfogyasztás pedig tesz 1.228.805 köbmétert. A légszszmü minden ágánál bevétele tehát 177266 frt. Az árak közti különbséget tekintetbe véve, nevezetesen azt, hogy a magánfogyasztó Debreczenben a felajánlott árak szerint, ugyanazon fogyasztás mellett 95 krt fizetnének csupán, míg Pozsonyban 13 krt fizetnek, ha tekintetbe vesszük, hogy az ipar fejlesztésére használt 75000 köbméter gáz ára 104 kr. köbméterenkint, Debreczenben volna hét kr., akkor kiderül, hogy ilyen árak mellett Debreczenben volna a házi pénztárnak bevétele 122611 frt, szemben a pozsonyi 72266 frttal. Ehhez számításhoz kell még venni a szén árak közti különbséget. Míg a Pozsonyban felhasznált 54180 métermázsa szénnek métermázsanként 114, a tisztításra használt cseh szén ára köbméterenkint 164 kr., addig Debreczenben ugyanezen fajta szén ára a fuvar költségét is hozzá számítva 154 kr., a másiké 164 kr., úgy hogy a különbség kitesz 22672 frtot. Pozsonyban a bevétel 177.267 frt, Debreczenben 122621, tehát kevesebb 54656 frttal. Tekintetbe véve a lámpák gondozására, fenntartására fordítandó 13152 frtot, a különbség lesz 77327 frtot meghaladó összeg. A pozsonyi összeg elő van irányozva 1900. évre 43500 forint, ebből le kell vonni a különbséget és akkor ki fog derülni, — hogy a közönségnek 13 krajczáros árakkal való megterhelése mellett, olyan fogyasztás mellett, mint Pozsonyban, a város házi pénztárának vesztesége 46946 frtot tenne ki (Zugás, nagy zaj ellentmondások.) Kinevetni lehet az igazságot, pedig igen komoly dolog. A nagy versenytől következőtve, kétségtelenül haszonnak kell származni, de biztosítsa nekem azt a hasznot a házi kezelés valamely barátja. Helyesen mondatik, hogy az első időkben haszon nem remélhető. A házi kezelésbe azért menjen a város, hogy a küzdelmes időkbe 10—15 év alatt viselje a veszteséget? En úgy szeretném, hogy e veszteséget ne a város, hanem a vállalkozó vezetné. Másik kérdés az opció kérdése. Minden részvénytársaság elve az, hogy a részvénytör-

lesztessék. Minden részvényesnek vissza kell kapni a maga részvénytörkéjét. Ha opciókat kíván gyakorolni a város, akkor vissza fogja törkéjét kapni, a mit a város lakossága állapít meg, de megállapítja az alapszabályokat is. Tehát visszakapja a részvény törkéjét is a város és 35 év leteltével megkapja azt a kincsesbányát egy kr. fizetés nélkül. En a világitást mindinkább elemivé váló közszükségletnek tekintem. Nem fiskális érdek szempontjából fogom fel. (Helyeslés.)

Következő szónok volt Kiss Albert: Tisztelt közgyűlés! En mindenkor a házi kezelés híve voltam és vagyok. Hogy miért voltam annak híve, azt csak röviden azzal jelzem, hogy én minden téren az önállóságot óhajtottam. Es ezt az önállóságot igen becses vívmánynak tartom, ezen a téren is nagyra becsülöm. Csakis azért álltam fel, hogy a házi kezelés ellen idáig felhozott indokok közül a három főindokot, melyek leginkább kiemelkedtek, egyenként bíralat tárgyává tegyem. En három érvet hallottam. Első Pozsony házi kezelésének példája. Ott a költségelirányzathoz levont eredmény, hogy 13 kros ár mellett 46000 forint deficit fenyegetné a házipénztárt. Következik Debreczen városa, az egyesek, a gázhasználó magánosoknak szintén érdeke, amit Debreczen városnak világitási adóval sujtatni nem szabad, nem is lehet. A harmadik a Tröst ajánlata mellett az, hogy ott a részvénytársulati megoldásának a barátságos és az eddigi adatokhoz három próba javaslatot is terjeszt elő.

En okmányokra hivatkozom. (Felolvassa az I. mellékletet.) Ha a házi kezeléssel elérhetjük csak azt, hogy a város utcait ingyen világitathatjuk, akkor Debreczennek 17000 frt haszna lesz. Mi azt mondtuk, hogy 12 kr. legyen a maximum, az eredmény szerint fogja a bizottság megállapítani az árt. A főmérnök ur által elmondott állapotot létrehozni lehetetlen, mert akadály van abban, hogy a gázvezetést pótolni kell. Nincs Debreczen érdekében, hogy ha 125.000 frtért megveheti a gázgyárat és megszabadulhat az augsburgi r.-t.-tól, ne engedje, hogy Magyarország szívéből kihordják a sok milliót. En a részvénytársulat ajánlott módját el nem fogadom, mert Debreczenhez illőnek nem tartom. Alakítson részvénytársulatot maga. Lesz részvényeinek kelendősége. A tanácsnak meg van a maga jogköre s így nem kívánom, hogy ő kezeljen, hanem kezeltesse szakértők által.

Utána szóló Zádor Lajos. Indokolja jogosultságát a kérdés megvitatásában, mert ő volt az első, aki ezen kérdéssel már évekket ezelőtt foglalkozott és a szabad versenyt tartja szükségesnek. Azt mondja végül, hogy a házi kezeléssel ugyanazt akarják elérni, mint hét évvel ezelőtt az augsburgi légszszgyárral.

Dr. Fejér Ferenc: A házi kezelés mellett tör páleztát s annak előnyeit fejtegeti, hivatkozva Pozsony példájára. Végül indítványát írásban előadva, beterjeszti.

Simonffy Imre: Szintén a házi kezelés mellett foglal állást s indítványozza, hogy a gyűlést újabb terminusra tűzzék ki.

Márk Endre: A házi kezelés mellett szólal fel s kijelenti, hogy ő csak az esetben fog a házi kezelés mellett szavazni, ha az úgy jelenben szavazás alá fog kerülni.

Végül felszólt dr. Benedek János, a házi kezelés ellen szónokol s a régi esatornák kibővítését indítványozza. Nem egészen, Tröst indítványa mellett foglal állást, hanem inkább a magyar vasut-forgalmi-társulat ajánlatát indítványozza elfogadni.

Ujra Aczél Géza főmérnök szólal fel s egyenként czáfolgatja a házi kezelés hívei mellett felszólt szónokok beszédeit.

Két óra is elmúlt s a bizottsági tagok türelmetlensége már akkor tetőpontra lépett. Szavazzunk! Szavazzunk! — hangzott mindenfelől. Nehány percz mulva Aczél Géza főmérnök befejezte záróbeszédét s újból elfogadásra ajánlotta a tanács javaslatát. Elnöklő főispán elrendelte a névszerinti szavazást.

Legelsőben is a tanács javaslata került

szavazás alá. Akik, elfogadták, igennel akik nem, nemmel szavaztak. A tanács javaslata mellett szavaztak 62-en, ellene 109-en, tehát 47 szótöbbséggel elvetették a tanács javaslatát s kimondották, hogy a város a világitást házi kezelésbe veszi át, vagyis Szabó Kálmán és társai által beadott indítványt fogadta el a közgyűlés.

Márk Endre indítványát, hogy a város a világitást házi kezelésbe vegye s a fejlesztésre szavazzon meg 900.000 forintot, elvetették.

A tanács javaslata mellett, vagyis igennel szavaztak a következők:

Ábrahám László, Aczél Géza, dr. Bakonyi Samu, dr. Benedek János, Benyáts Emil, Biedermann József, Boezkó Sámuel, ifj. Csanak József, dr. Csikos Sándor, Desseffy Aurél, dr. Fejér Ferenc, dr. Freund Jenő, Fried Emil, Fried Leó, Fürst Ödön, Gebauer Károly, Géressi Kálmán, Györfly Aladár, Hanke Lajos, Harmath Gergely, Hauer Bertalan, Hajdu Gyula, Hajdu Ignác, Hochfelder Jakab, Horváth János, dr. Irinyi István, dr. Kenézy Gyula, Kerekes Géza, Kernhoffer József, Király Gyula, Konez Ákos, Kondor Kálmán, Kovács Sándor számvevő, Körner Adolf, Márton Imre, Máthé Miklós házi pénztárnok, Mayer Emil, Mihailovits István, dr. Nagy Lajos, Nemes Kálmán, dr. Popper Alajos, Rochlitz Arthur, Sesztina Lajos, dr. Simonffy Béla, Stark Márton, Steinberger Gyula, ifj. Schwarz Vilmos, Szabó Kálmán aljegyző, Szabó József főszámvevő, Szent-Királyi Tivadar, Szilágyi Bálint, Tóth István építész, dr. Ujfalussy József, Zádor Lajos, Jóna Dániel, Juhász Ignác, Vecsey Imre, Vecsey Zoltán, Weichinger Károly és dr. Wolafka Nándor.

A tanácsi indítvány ellen, vagyis a házi kezelés mellett szavaztak: Bácsi András, dr. Balkányi Miklós, Balogh István, Bányai István, Bechert Manó, Bészler Károly, Bihari István, Böszörményi Mihály, dr. Burger Péter, Csath Zsigmond, ifj. Csóka Sámuel aljegyző, Dávid Mihály, Debreczeni Lajos, Dicsőfi József, Erdei Ferenc, Eritz Ernő, Falk Lajos, Fancovics Jenő, Faragó András, Ferenczy Gyula, Gombos Ferenc, Gyarmathy Istvan, Györi Kálmán, Harangi László számvevő, Harangi Sándor, Harsányi János, Herzeg János, Hidvéger Mihály, Horváth István, Hutflész Kázmér, Kálmán András, Kardos László, Kaszanyitzky E., id. Kéki Sándor, ifj. Kéki Sándor, Kelemen Gábor, dr. Kemény Mór, id. Kertész István, Kertész Mihály, Kertész János, Kertész József, dr. Király Ferenc, Kiss Albert, Kiss Áron, Kiss Bálint, Kiss Mihály, dr. Kocsár Gábor, Komlóssy Arthur, Komlóssy Dezső, Kovács Lajos, Kovács József, id. Kuczik Gábor, Kulcsár Endre, Kulesár Gábor, Kurucz Miklós, Lengyel Imre, dr. Medgyaszay Dezső, Medgyaszay Miklós, Medgyessy Lajos, ifj. Mike Ferenc, Miskolczy Jenő, Mórity Ferenc, L. Nagy Bálint, Nagy Ferenc, dr. Sz. Nagy Kálmán, dr. Nagy Zsigmond, Nagy Jakab, Oláh Károly, Orokocsi Végh János, Pálffy Ferenc, Pálffy Gábor, Polgári Bálint, Pongó Lajos, Reichmann Armin, Rickl Antal, Rickl Géza, Roncsik Lajos, Salánki Ferenc, Sarkady Ferenc, dr. Sárváry Gyula, Seres András, Simon István, dr. Somogyi Zoltán, Szabó Kálmán ker. iparkamarai elnök, Sz. Szabó László, Szabó Mihály, Szabó Sámuel, Szabó József iparos, dr. Sz. Szabó József, Szalay István, dr. Szántó Sámuel, Szathmári Ferenc, dr. Szentpály Benő, Szikszai Lajos, Szilágyi Imre, Széll Farkas, Tóby Elek, Torday Gábor, K. Tóth Kálmán, Török Bálint, Trázy László, Zöld János, Jobbágy János, Váci János, Varga Károly aljegyző, Varjas Sándor és Varjas János.

Ezután Szabó Kálmán és társai által elfogadott határozati javaslat részletes tárgyalásába kezdettek s minden pontját elfogadták.

Az izgatott közgyűlés, — mely a házi kezelés híveinek győzelmével végződött, délután 3 óra után ért véget.

HIREK.

— **Kinevezés.** A debreczeni ítélőtábla elnöke Jákó János debreczeni lakos végzett joghallgatót a debreczeni ítélőtábla kerületébe ideiglenes minőségű segélydíjas joggyakorlókká nevezte ki.

— **Közgyűlés.** A debreczeni kerületi dalosszövetség e hó 18-án vasárnap délelőtt 10 órakor a Kereskedelmi Akadémia termében alakuló közgyűlést tart, melyre az érdeklődők e helyen is meghívotnak.

— **Az Angol társalgókör** márczius 17 (szombat) érdekes pogrammal teaeestélyt rendez. Az estély 8 órakor veszi kezdetét.

— **„A jogász asztaltársaság“ márcz. 15-iki ünnepe.** A mult évek szokásához híven a főiskola kebelében fenálló „Jogász asztaltársaság“ tegnap este 8 órakor, diszgyűléssel és bankettel összekötött estélyt rendezett márczius 15-ike emlékére a Dréher-féle vendéglő rendes helyiségében. — Az éjjeli órákba benyúló jól sikerült összejövetelen megjelentek dr. *Ozory István* jogkari dékán a társaság diszelnöke s dr. *Barth Béla* jogakadémiai tanár is, kiket a gyűlést megnyitó beszédében *Kun Béla* a társaság elnöke társainak nevében is melegen üdvözölt. Dr. *Ozory* diszelnök intézett ezután lelkes beszédet az összejűtökhöz; *Takács Endre* ez alkalomra írt melodramáját adta elő ifj. *Szilágyi Imre*, *László Jenő*, *Kemény Emil* és *Lelkes László* a „főiskolai zenekör“ tagjainak kísérete mellett. Természetes, hogy felkészöntökbekben sem volt hiány.

— **A debreczeni löversenyek versenyfeltevélei.** 1900-ban. Első nap, szombat, április hó 21-én. I. Nyeretlenek eladó versenye. 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság kb. 1600 méter. II. Debreczen sz. kir. város díja. 100 darab cs. és kir. arany melyből 90 arany a győztesé és 10 arany a második lóé. Ezenkívül 100 korona (egyleti díj) a második lónak. Távolság kb. 1400 méter. III. Hortobágyi díj. 1500 korona (melyből 300 korona egyleti díj) a győztesnek, 200 korona a második lónak. Adja a földmívelésügyi magyar királyi miniszter. Távolság kb. 1600 méter. IV. Eladó-verseny, 1200 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság kb. 2000 méter. V. Nyulasi gátverseny: 1200 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság kb. 2400 méter. VI. Szent Györgyi akadály-verseny. 1200 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Adja a földmívelésügyi magyar királyi miniszter. Távolság kb. 4000 méter. Második nap. Vasárnap, április 22-én. I. Nyeretlenek versenye. 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Adja a földmívelésügyi magyar királyi miniszter. Távolság kb. 1200 méter. II. Totalizátor-verseny. 1500 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság körülbelül 2400 méter. III. Eladóverseny. 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság körülbelül 1600 méter. IV. Eladók gátversenye. 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság kb. 3200 méter. VI. Nagy akadályverseny. 1500 korona a győztesnek, 300 korona a másodiknak, 200 korona a harmadik lónak. Adja a „Magyar Lovaregylet“ a földmívelésügyi miniszter ur által engedélyezett szubvenzióközl. Távolság kb. 4800 méter. VII. Mezei gazdák (földészek) versenye. 220 korona. Egyleti díj. Futhatnak hajdumegyebeli és Debreczen szabad királyi városi mezei gazdáknak saját oly lovai, melyeket a bíróság elfogad. Távolság a pályán egyszer körül, nyereg nélkül lovagolva. — Nyeremény az elsőnek 100 korona, a másodiknak 60 korona, a harmadiknak 40 korona, a negyediknek 20 korona.

— **Márczius 15. H.-Nánáson.** Hajdunánás város polgársága — nemzeti újjászületésünk emléknapiján — ünnepet ült. —

Reggel 8 órakor az ev. ref. templomban — mely teljesen megtelt közönséggel — Valádi Mátyás s. lelkes mondott gyönyörű szép imát. Ima előtt és után a városi dalárda énelte a Hymnust és Szózatot. 10 órakor a gimnázium ifjúsága tartott hazafias ünnepélyt a következő sorrendben: 1. Körének. Lauka G.-tól, előadja az ifjúsági énekkar. 2. Alkalmi óda. Ábrányi Emiltől. Szavalja Szabó Gábor VI. oszt. tanuló. 3. Ünnepi beszéd. Tartja Márk Imre tanár. 4. Nemzeti dal. Előadja az ifjúsági énekkar. 5. Nemzeti gal. Petőfi Sándortól. Szavalja Mezei Gyula V. oszt. tanuló. 6. Hogyan született 1848. márczius 15 ike. Irta Sinay Ernő VII. oszt. tanuló. 7. Előre. Petőfi Sándortól. Énekli az ifjúsági énekkar. 8. A ledőlt szobor. Petőfi Sándortól. Szavalja Péterfi Lajos V. oszt. tanuló. 9. Szózat. Énekli az ifjúsági énekkar. A kellemetlen szeles idő miatt a gimnáziumi tornateremben tartatott az ünnepély, a mely azouban igen szűknek mutatkozott a nagy számmal megjelent közönség befogadására. A jelzett program minden száma igen jól sikerült, de fénypontját Márk Imre tanár nagyhatású beszéde képezte, melyben elragadó szavakkal esetelte, mit tehet a lelkesedés s hogy mily nagy dolgokat vitt végbe ennek hatása alatt a magyar. Buzdította az ifjúságot, hogy őrizze meg szívében ezt a nagy kincset. Az ünnepély bezárójával Nagy Károly karnagy indítványára a közönség az ifjúsággal együtt énekelte el a szózatot. — Végül Nagy Elek gimnáziumi igazgató megköszönte a közönségnek szives megjelenését. Délután 3 órakor az iskola udvaron több ezer ember előtt Brassay Károly gimnáziumi tanár tartott lelkes beszédet. Este pedig a városi dalárda tartott bankettet a tornaacsarnokban.

— **A ki zavarosban halászik.** Sietve eresztették le a kereskedők az üzletük vasredőnyét, mikor tegnap a Petőfi-térről elvonultak a tüntetők. Az ünneplők tömegébe belevegült az utca eleme is és sokan döntették a kirakatok ablakát, azonkívül tudvalevőleg néhány ablakot is beverték. Bernauer Arnold, akinek a kigyó-utca 4. sz. alatt van divatkereskedése, a tüntetők közelédek színtén leeresztette a kirakat ablakvédőit. Ekkor odalépett hozzá egy tisztességesen öltözött, fiatal ember és megkérte: — Ugyan kérem, engedje meg, hogy az üzletében huzódjam meg, míg a tüntetők elvonulnak! Nem szeretem a lármát.

— Szívesen! mondta Bernauer. Erre az idegen be is lépett az üzletbe és az ajtóban odaállott Bernauer mellé. Egyszerre aztán csak odalépett Bernauer mellé és nagy hirtelen kirántva ennek 280 korona értékű aranyóráját és aranylánczát, kiugrott az utcára és hamarosan az épp arra haladó tüntetők sűrű tömegébe vegült, úgy hogy üldözésére gondolni se lehetett. Az ismeretlen 30—32 éves, közep termetű, sovány testalkatu ember, akinek az orra balfelén valami vörös folt van. Drapszínű téli ruhát és puha fekete kalapot viselt. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Jönnek a szalonkák.** A József-nap elérkezteivel megjönnek a szalonkák is. Az idén ugyan a februári szép napok következtében már a hónap elejére várták őket, de a zord márcziusi napok miatt eddig csak nagyon gyéren jelentkeztek. Vidékről jött értesüléseink szerint Vas-, Torontál- és Pozsonymegyékben láttak már egyeseket, de ezek csak szálláscsinálók voltak, míg a többiek még melegebb éghajlatot élveznek. De valószínű, hogy a jövő héten megkezdik az átvonulásukat hazánkon. És akkor megkezdődik a vadászok szezonja.

— **Két öreg táncos.** A debreczeni öreg honvédek táncvígalmán történt: Két ezüst haju vitéz gyönyörűséggel nézte az ifjúságot, hogy rakják a tánczot. Egy hetyke legény foghegyről oda vágta:

— Jó volna ugy-e, egy kis parázs tánc! A két ezüst haju vitéz arcát elfutotta a pir. És az egyik is, másik is elkérkedett veie: „Vagyok olyan legény, mint te, Vágok olyan rendet, mint te.“

Megsodorták a fehér bajuszokat s a következő sebes csárdásnál mindenik lenge leány karcsu derekát fogta át kék erekkel barázdált csontos kezével és 72—74 esztendővel a vállukon ugyancsak megforgatták a kis tánczosnóket. Ugy, hogy lelkesedésükben még a „hogy volt“ „ujra“ kiáltás is kiverekedett az ajkukról. De, mikor aztán a primás a Kossuth-nótába fogott, úgy mondják, hirtelen megállott a két vitéz... Nem perdült a lábuk tánczra csak a szívük dobogott, a szemük könnyezett... És hallgatták a nótát lelkesült arcczal.

— **Összeégett leány.** Varga Róza, tiszánagyrevi születésű, 22 éves cselédeány Budapesten az uj-u. 4. sz. a. levő szolgálati helyén tegnap ruhát vasalt és munkaközben elaludt. A vasalóból kipattant szikrák meggyújtották az alvó leány ruháit, s mikor Varga Róza a heves fájdalomra felébredt, ruházata már egészen lángokba állott. A sikoltozásra berohanó házbéliek csak nagynehezen tudták letépni róla az égő ruhát, de akkorra a leány már annyira összeégett, hogy a mentők haldokolva vitték a Rókus-kórházba.

— **A esők.** A márcziusi fuvallommal vágyak lopóznak a fiatal szívekbe: Édes, rejtélyes vágyak, a melyek a reménység szívárványával. füstögtetik meg az élet szürke egét. Tegnap este felé a korszón két fiatalember nemcsak az eget, de az életet is felette szürkének találta. — Azt mondta a ezingárabb, félrevágván kidőlt-bedőlt kalapját:

— Hej, a rézangyalát; tenni kellene valamit.

A másik, a kemény formájú angol kalapban és csokoládészínű felöltöben hümmögött:

— Ugyan mit? Forradalmat csak nem csinálisz.

— Nem, hanem egyebet szeretnék tenni. Például szeretnék megcsókolni egy szép leányt.

A fiatalember — a csokoládészínű felöltöben — kacagott.

— No, ha az első szép leányt, a kivel a korszón találkozol, megcsókolod: adok tiz koronát.

Több sem kellett a nagyokra törő fiatal-embernek. Lesben állott az utcán s a mint jött az első szép leány, elébeállott és csókot lehelt az arcára. A hölgy szeliden állott odább:

— Megbolondultál Gazsi! Az utcán csókolózni!

A fiatalember ámult-bámult:

— Nini, a saját hugomat csókoltam meg!

— **Tűz az osztálysorsjáték huzásán.**

A vigadó kistermében foly ma is, mint mindig az osztálysorsjáték huzása. Nagy közönség volt jelen a huzáson, a mely érthető kíváncsisággal leste a huzás eredményeit. Egyszerre páni félelem vett erőt a közönségen. A teremnek egyik sarkában félméternyi magas lángok csapkodtak föl óriási vehemenciával. Valósággal úgy látszott, mintha a föld gyuladt volna ki. A közönség persze rémülten futott a kijárat felé. A huzást is egy másik terembe kellett áttenni és ott folytatták az izgalmas jelenet után a huzást, ami némi késést okozott. Eppen ezért a nagyobb nyeresemények eredményét csak a 12 óráig tartó huzásokra vonatkozólag közölhetjük a szokott helyen. A tűz ugy keletkezett, hogy a parket alatt elhelyezett gőzfűtési készülékek áttűzesedtek és meggyújtotta a száraz parkettet. A tüzet csakhamar sikerült elnyomni.

— **(Hirtűzér.) Szörnyű halál.** Erdős Gábor kovácsvágási lakos a vasárról tartott hazafelé Utközben lovai megbokrosodtak s az uton hazafelé menő Juricsin Jánosét elgázolták. — **Aranytolvaj** Zajacz Istvan nagy-bobróczyi illetőségű munkás a neworki Balbech-féle aranyelvasztóból egy millió dollár értékű aranyat ellopott és megszökött. — **Agyonvert hitelező.** Vajda Borbála csornóházi lakosnót Lasz Onucz adósa, kitől pénzt követelte, furkós botjával agyonverte. — **Lázads pótdádó miatt.** Ó-Becse községben a szegényebb lakosok fellázadtak a pótdádó miatt. Megjelentek a községházán s követelték a hátralékos pótdádó letörését s fenyegették a főszolgabíró és a képviselőtestületet és elűzték a végrehajtót. — **Márcziusi tél.** Fogaras megyében két nap óta folytonosan esik a hó s a hegyek között méternyi magasságu. — **Sikkasztó könyvelő.** Az egri sikkasztó könyvelő, Dostal önként jelentkezett az egri vizsgálóbírónál. Azonnal vizsgálati fogságba helyezték.

— **Husz forintnál kisebb követelések.** A budapesti kereskedelmi és iparkamara még tavaly előterjesztést tett a kereskedelmi miniszternek, hogy a Kuriának az a döntvénye, a mely szerint a 20 forintnál kisebb kereskedelmi követelések érvényesítésére irányuló keresetek a községi bírósági eljárás elé utaltattak, törvénynovella utjánihatólyon kívül helyeztessék és a 20 forintnál kisebb kereskedelmi követelések ezen túl is az eddig fennállott gyakorlat szerint a járásbírók előtt legyenek érvényesíthetők. A miniszter most válaszolt a fölterjesztésre, értesítve a kamarát, hogy ebben a kérdésben újabb tárgyalásokat folytatott az igazságügyminiszterrel s tőle azt a felvilágosítást nyerte, — hogy a szóban levő kérdés más illetékességi kérdésekkel együtt (minő különösen a községi bírósági), a polgári pörrendtartásról szóló törvényben fog megoldást nyerni. A polgári pörrendtartásról szóló javaslat pedig az előkészítésnek oly stádiumában van már, hogy az életbeléptetési törvény tervezetének elkészítése után szaktanácskozmány elé lesz terjeszthető, a mely a kereskedelmi körök bevonásával fog megtartatni. Kilátásba helyezte az igazságügyminiszter, hogy az így előkészített törvényjavaslatot talán még a jelen, de mindenesetre a jövő év folyamán a törvényhozás elé óhajtja terjeszteni. Az ügy ilyen állása mellett, mondja a kereskedelmi miniszter — nem szükséges, de nem is volna czélszerű az illetékességnek szóban levő részletkérdését az egészről kiszakítva, külön törvénynovella útján szabályozni, annál kevésbé, mert e kérdés összefüggésben áll az illetékességnek az egész vonalon való szabályozásával, melynél a külfölddel való viszonyossági tekintetek és egyéb érdekeink is figyelembe veendőek.

x **Beocsini román czeement és portlant-czeement főraktára:** Kölesey- (Szappanos-) utca 3. Stegmüller Árpád építésznel. Zsákonként és wagonkénti eladás nagyban, gyári árak mellett. Ugyanott sárga és piros díszteglá mindig raktáron van. Mestereknek és viszonteladóknak árengedmény. Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek. Telefon 255.

— **Agglegény-adó Görögországban.** Talán egy országban sincs annyi agglegény, mint Görögországban. Ennek az az oka, hogy a leányokat a férfi testvéreknek kell kiházasítani, s szüleiket is segíyezniök kell ha azok megöregednek. Azután meg a férjes nőnek éppenséggel lehetetlen Görögországban keresethez jutnia. Mindez természetesen nagyon visszatartja az ifjakat a nősüléstől. Ezért a görög kormány elhatározta, hogy behozza az agglegények adóját.

x **A szépség és ifjuság titka.** Történelmileg kimutatható, hogy minden időben éltek olyan nők, kik szépségüket és ifjuságukat legmagasabb életkorukig képesek voltak fenntartani, de eljárásuk titka velük együtt sirba szállott. Azonban a sarlatanok mégis uton-utfélen hirdették, hogy ők birtokában vannak a szépség titkának és a könnyen hívő nőket elárasztották az egészségre káros kotyvalékokkal. Csak a legújabb időben lépett fel Schaffer Róza asszony olyan készítményekkel, melyeket az emberi szervezet hosszas tanulmányozása után oly módon sikerült előállítani, hogy azok a legelőkelőbb kapacitások véleménye szerint az egészségre nézve nem károsak. Az ő Eau-, Poudre-, Crème-s Savon-ravissante készítményei, szab. homlok-kötői és Kinoir hajfestő-szerei által közkincesé vált a titok, miként lehet megőrizni a szépséget és ifjuságot az emberi kor legszélő határáig.

Apró-szegek.

(A csiziek. — Uj bizottsági tag. — A csizió. Jó ismeretség.)

Mindig bizonyos melancholikus érzés önti el a lelkemet, ha rabokat látok, kik darócruhában bűnhődnek vétkeikért.

Teremtőm! Milyen érzése lehet az olyan

embernek, a ki egyéni szabadságától meg van fosztva!?

Hát a szegény énekes madárka, mely arra teremtett, hogy zöldelő fák lombos koronáin zengedezze a természet dicső pompáját, mit érezhet szűk kalitkájában?

Durvakezü parasztasszony lépett be hozzám ilyen két fogoly madárral.

Csiziek voltak s szűk kalitkájukban vergődve ugráltak szegények.

— Vegye meg, kérem — kínálta reám.

Megvásároltam a szegény rabokat s az asszony szemelátára szabadon eresztettem őket.

Hogy örültek szegény megszabadult foglyok. Hanem annál jobban dohogott az asszony. Ha tudta volna, hogy szabadon boosátom, nem is adta volna nekem, mert hát nagy fáradsággal tudta ő azokat lépre csalni!

A közvilágítás érdekében folyt a nagy vita. Egyik bizottsági tag ur, ki még egyszer sem szerencsáltette jelenlétével a közgyűlést. épen akkor nyitott be, mikor egyik indítvány felett folyt a névszerinti szavazás.

Igennel és nemmel kellett szavazni, méltó volt tehát a derűtség, mikor a bizottsági tag ur neve hallatára így kiáltott fel:

— Itt vagyok!

— No, hálaistennek, csak hogy ezt is elértük! — jegyezte meg egyik humoru bizottsági tag.

A Csizió régi híres könyv. Valóságos mágyika gyanánt szerepelt nemrég még a köznép kezében.

Volt abban jóslás különböző módon kiszámított alapokon: természeti tünemények eszeleleiből kiszámított gyakorlati utmutatások.

Később a kor túlhaladta azt is, mert hát semmi sem állandó a nap alatt.

A tegnapi közgyűlésen azonban felkötött mohos ágyából, még pedig a pozsonyvárosi gázvilágítás zárszámadása révén.

B. bizottsági tag beszélt s indítványozott valamit, mire a másik válaszában így szólt:

— Az a B. által felhozott pozsonyi Csizió, vagy mi...

Hosszas derűtséget keltett a Csizió s vidámabb hangulatban folyt tovább a szavazás.

Egyik nagytiszteletű esperes urral történt, ki egyéb funkciója mellett a raboknál is lelkészkedett.

Vasárnap reggel hazafelé sétál a templomtól, mikor hirtelen egy cigány áll elébe.

— Kezít csukolom, fűtisztelendő szent atyám!

— Mi bajod, cigány? Mi kell?

— Hacsak köszönni akartam, mint jó ismerősömnek.

— Nekem? — Hát honnan ismersz te engem?

— Anyje, beh nehizs feje van a fűtiszteltes urnák! Hát nem tetezik már emlékeznem, hogy sokszor voltunk együtt a tömlőcsben?

Vas Pöröly.

A nazarénus pap szelleme.

Egy boldogtalan asszony kálváriája, megható regénye van megírva abban a hirben, amit tárkányi tudósítónk küld nekünk.

Néhány évvel ezelőtt tragikus módon, hirtelen elhunyt Balázs Bálint gyantái esküdt, akit két apró gyermekén kívül fiatal, szép hitvese gyászolt égő fájdalommal. Fiatal, szép hitvese: Ambrus Zsuzsánna, akinek még az özvegyi keszkenő is csodamód illett a fejére. Amde megfogadta még az ura koporsójánál, hogy siron túl is megőrzi szerelmét a gyermekeinek apja iránt. És menten, ahogy a halottra rákaparták a földet, elhagyta hitét is, hogy a nazarénusok módjára szolgálja az istent.

És özvegy Balázs Bálintné addig-addig járt az új hit papjához áhítatosságra, míg len Köteles István a nazarénus lelkész szép

szóval meg ígéretekkel magához édesítette a bus özvegyet.

A szép asszony azután tiltott szerelemben élt: a pappal nagysokáig, de végre is egy pásztoróra vesztét okozta Köteles Istvánnak.

Gyülekezetre jöttek a hívők, akik szörnyűködve látták, amint a pap szerelmes csókokkal bucsuzott az ördögös fehérszemélytől.

Nagy lett a fölháborodás és a papot asszonyostul kiűzték a nazarénusok gyülekezetéből. Köteles István nem habozott soká — faképnél hagyta érdemes családját, s ami ingóbingó vagyona volt elkótyavetyélte, azután pedig az 1898-ik esztendő tavaszán özvegy Balázs Bálintnéval kivándorolt Ejszak Amerikába.

És tul a tengeren folytonfolyvást tartó nyomoruság volt az életük, inség, szenvedés. Jótormán a remény tartotta a lelket a messzire szakadt szerelmes párban, míg csak a kétségbeesés még nem szállta a férfit, aki pár hónappal ennekelőtte hirtelen gondolt valamit s otthagya az asszonyt. Irtoztató magányosságban vadidegen emberek között, nyomorban, betegen a gyantái menyecskét, aki végre is összetalálkozott néhány kivándorolt magyarral.

A jólelkű földiek segítették a boldogtalan özvegyet, s gyűjtöttek neki költséget, hogy hazautazhassék. És özvegy Balázs Bálintné vasárnap éjjel megkopogtatta Gyantán a sógora ablakát: szállást kért, befogadást.

Az atyafiság azonban ráuszította a kutyát a nazarénus pap elhagyott szeretőjére. Tudósítónk azt írja a levelében, hogy a szép özvegy, aki eselédorba került, igen igen boldog mégis, hogy újra látja a földet, melyben az ura szántott barázdát...

SZÍNHÁZ.

Debreczeni szerző darabja. Emlegettük, hogy *Falk* Richárd földink *Titánok* című egy felvonásosa nagy sikerrel került színre. *Komjáthy* János igazgatónk a kezdő tehetségek lelkes istápolója megszerezte a darab előadási jogát. E szerint Debreczenben is látjuk a *Titánokat*. Az új darabot a jövő hó elején adják elő. Érdekléljünk a tehetséges fiatal kollega darabjának bemutatató előadása elé.

Utasítások rendre!

Debreczen, márczius 12.

Van olyan egyleti tag, a ki évek, sőt évtizedek hosszú sora óta koptatja a lábéljét az egylet küszöbén, még sem tudnak róla egyebet, mint hogy szavazásnál egy numerust képvisel. Ennyit tudnak róla az egyleti tagok, a nagy közönség még ennyit sem tud róla. Valószínűleg azt sem tudja akárhány, különben érdemes egyleti tagról, hogy létezik-e.

Am nem oda Buda! Amint nem minden ember egyforma, úgy nem egyformák az egyleti tagok sem. Ő közöttük is nagy elvi és egyéni különbségek vannak.

Például van olyan egyleti tag, a ki alig-hogy átlépte a küszöböt: egyszerre magára vonja a figyelmet. Egyszerre rajta függ minden szem és őt hallgatja minden fül. Nem azért, mintha valami rendkívüli férfiú volna, hanem azért, mert Decartes nek híres mondását így travestálja:

„Kiabálok, tehát vagyok.”

Teszem föl, én helyben kevésbé ismert férfiú vagyok. Töröm magam, hogy vegyenek észre fönt és alant, de mindhiába. Egyszer aztán meggondolom a dolgot és elhatározom, hogy kiállok a forumra. Közszereplésem legelső ténykedése az, hogy felolvasok. De érzem, hogy manapság sokan olvasnak fel s maholnap több a felolvasó, mint a hallgató. A dolgot tehát komplikálni kell valamivel. Például a felolvasás előtt belekötök valakibe és párbajozom. Mikor aztán megjelenek az emelvénnyel: fokozott érdeklődéssel száll felém minden tekintet. Érzem,

hogyan egy eleven szenzáció vagyok. Van a fel-
tűnésnek más módja is. A párbajnál sokkal ve-
szélytelenebb. Például a felolvasás előtt egy
órával elájulok. De egy óra múlva sápadtan
ugyan, mégis megjelenek az emelvényen. Persze
pokoli ovációban részesülök.

Nemsokára felesapok egyleti tagnak. A
terem telve félig és egészen megőszült egyleti
tagokkal, a kiknek a haja köztevékenységben
hullott ki. Már most az a legény, a ki egy-
szerre élére áll a nagy gárdának s azt mond-
ják róla! Ime a Messiás, az a férfi, akit mi
vártunk!

Felállok és szónokolok. De mi az? Senki
sem figyel rám. Suttognak, ki-bejárnak. — No,
megállj csak közfigyelem! Mindjárt rám irá-
nyulsz.

Először megsértek egy embert.

Nem reagálnak.

Megsértek egy oszlopos tisztviselőt.

Az elnök összeráncolja homlokát. (Én nem
tehetek róla, hogy még most sem utasít rendre.)

Most megsértem az egész választmányt.

Az arcok elkomorlyodnak. Minden szem
rámírányul.

Az elnök csönget s erélyesen rendreutasít.

Most az öregek azt kérdezték a fiatalab-
baktól, mit mondtam én?

Szárjól-szárjára adják a kijelentésem.

Mindenki érdekes embernek talál.

Ezután bizonyosan figyelemmel hallgat-
nak. Talán majd félnek is tőlem. Ma megettem a
választmányt, a jövő egyleti gyűlésen megeszem
az ellenpártot. Reszkessetek.

Tigris.

KÖZGAZDASÁG.

TŐZSDEI JELENTÉS.

— Távirati értesítés. —

Budapest, március 16.

Buza ma jól volt kinalva, de miután egy
malom a vásárlásban nagy tevékenységet fejtett
ki, elkelt 4000 mm. buza változatlan, egyes té-
telek 5 fillérrel magasabb áron.

A határidőzlet gyengébb külföldi jegy-
zésekre és a jobb időre lanyhán indult, de a
készáru szilárdulása folytán áruk javultak.

Az élőtőzsde csekély ingadozások után
üzletlenül folyt le, és magyar hitelrészvények
zárlat felé lanyhán indultak.

Ertéktőzsde.

Kötetett	Kezdődött	1/2 1 óra kor zárlat
	forint	forint
Buza áprilisra	7.67	7.55—7.56
Buza októberre	7.86	7.80—7.81
Rozs áprilisra	6.39	6.34—6.36
Zab áprilisra	5.—	5.57—6.58
Tengeri májusra 1900.	5.27	5.30—5.20
Repeze szept.-re	12.60	12.60—12.70

A határidő-zület.

Délutáni zárlat:

Osztrák hitelrészvény	750 kor 60 fill.
Magyar hitelrészvény	756 " — "
Osztrák-magyar állam-vasuti részvény	655 " 50 "

Délutáni zárlat 4 óra kor:

Buza tavaszra	7.86—7.57
" őszre	7.80—7.81
Rozs tavaszra	6.35—6.36
" őszre	6.57—6.58
Zab tavaszra	4.95—4.96
Tengeri májusra	5.29—5.30
Repeze aug.—szept.-re	12.65—12.85

INGATLANOK FORGALMA.

Patay József veszi a debreczeni 1236
sztykvben foglalt régi 3006 sorszámu házat
Kósik Andrásné Csendori Esztertől 1520 ko-
ronáért.

Szabó Miklós és neje Göttl Anna veszik a
debreczeni 6988 sztykvben foglalt 3843 a-
jbb hss. 1 hold 80 öl majorsági földet Dienes Barna
és neje Pusztay Ilonától 20600 koronáért.

Keckés István és neje Balogh Juliánna
veszik a debreczeni 2805 sztykvben 7934 hsz.
foglalt 3 hold 900 négyzet öl ondódi földet
özvegy Földesi Sándorné és társaitól 2100 ko-
ronáért.

Konvalina Hermanné Szabó Eszter veszi
férjétől a debreczeni 8286 sztykvben 3881-i
hrsza foglalt csapókert melletti majorsági föld-
nek Konvaliné Hermantól illető felerészét ajándék
czimén 500 korona értékben.

Bujdosó András és neje Boda Eszter ve-
szik a debreczeni 4000 sztykvben foglalt régi
238 sorsz. házat Tóth Istvánné Szücs Erzsébet-
től 6200 koronáért.

Lukács Pál és neje Takács Mária veszik
a debreczeni 2486 sztykvben 4847-31 hrsza. fog-
lalt 300 n. öl Törös Juli ezelőtt Csonka Teréz
Ganovszky Lajosné és társaitól 540 frtért.

Bodnár József és neje Takács Mária ve-
szik a debreczeni 8270 sztykvben 3670-a-9.
hrsza. foglalt 144 n. öl majorsági földet özvegy
Erdődi Gyuláné Sinka Erzsébettől 560 koro-
náért.

REGÉNY.

A csöndes lakó.

— Angol regény. —

Irta: Pryce Richard.

Fordította: Karem.

(Folytatás.)

Hét óra kor férje fölment, hogy a mrs.
Fleming szerény ebédjéhez megterítsen. Az
idegen hölgy esti lapját olvasva, a kandalló
mellett ült és háttal volt fordulva Smith
felé, úgy hogy ez észrevétlenül szemügyre
vehette. Feleségének valószínűleg igaza volt
a sárga haj természetére — vagy jobban
mondva, nem természetes színére nézve!
Gondosan, sőt művészettel volt elrendezve s
a színe olyan, mint egy kanári tollazatáé.
Csupa merő világosság s a tűz fényében
szinte világít. Most megfordult a hölgy.
Arcszíne bámulatra méltó, mindamellett
erre nézve Smith már nem volt hajlandó
elfogadni nejeének abbeli véleményét, hogy
ez sem természetes. Szemei nagyon ragyo-
gók, barnák és Smithnek egy másik nőt
juttatnak eszébe, ki azonban egészen más
körülmények között élt. Megint a csinos,
magas, piros ruhás leányra gondolt és na-
gyot sóhajtott.

Mrs. Fleming szórakozottan tekintett
föl reá.

— Ön házigazdám, ugy-e? Szólt kelle-
mes, csengő hangon.

— Igen, asszonyom.

— A szobák tetszenek nekem; szólt,
körülhordva bíráló tekintetét; és azt hiszem
meg is fognak felelni. Más lakói nincsenek,
Smith ur?

— Nincsenek, asszonyom. Amint tet-
szik látni, most tél van s a saison nem igen
kezdődik május, vagy június előtt.

— Annak örvendek; mondja mrs. Fle-
ming. Nyugalmat és csöndet óhajtok; azért
jöttem ide. Egészségem nincs rendben s e
miatt kénytelen vagyok többnyire a szobá-

ban tartózkodni. Azt hiszem, nem leszek
önöknek nagyon alkalmatlan.

— Oh nem, asszonyom; felelt Smith
s egy kis szünetet tartott a térítésben.

— Látogatóm is kevés lesz; folytassa
mrs Fleming. Lehet, hogy orvosom kijön a
városból néha meglátogatni, de itt helyben
nincsenek ismerőseim. Hanem egy hírlapra
lenne szükségem; Smith ur. Lesz oly szí-
ves, hogy holnaptól egy reggeli és esteli
lapot rendeljen nekem?

Smith egész lelkesedéssel ígérte a ren-
delet teljesítését. Már a hírlapnak pusztá
megemlítés is varázshatással volt rá. Neki
nem volt szabad maga számára napilapot
tartani. Felesége több ízben kijelentette,
hogy azt még sohase látta, hogy olyan em-
ber, mint Smith, egy darab újságpapírossal
vesztegesse idejét; és minthogy a jó asz-
zony nyelve folyvást kelepelt, férje végre
is kénytelen volt egy helybeli hetilappal
megelégedni; melynek pedig alig volt va-
lami tartalma a hirdetések kivül. Most
tehát a mrs. Fleming rendente kellemes na-
pok előhírnöke gyanánt tűnt föl neki.

— Szeret olvasni? — kérdezte később
egyszer mrs. Fleming tőle, mikor a szobába
belépve, házigazdáját a hírlap fölé hajolva
találta.

Sietve tette le a kalapot kezéből.

— Bocsanatot kérek, asszonyom. Nem
vettem észre jöttét.

— Es mi érdekelte olyan nagyon? —
kérdezte a hölgy mosolyogva.

— A Markham-esetről olvastam épen,
melyről most olyan sokat beszélnek.

— Mi az a Markham eset? — folytatta
mrs. Fleming a kérdést.

— Ah hát nem tudja asszonyom?
kérde Smith meglepetve. Az a nagy ékszer-
rablás, mely Wiltshireban történt. Több ezer
font értékű ékszert loptak el s a gyanu, a
mint látom, valami Brinsley nevű emberre
irányul, ki azóta eltűnt. Ugy vélik, hogy
még nem juthatott ki az országból, mert a
kikötőket mindenütt őrzik, de még nem tud-
ták kézre keríteni.

— Igazán örülhet az ember, hogy
nincsenek ékszerei; jegyzé meg mrs. Fle-
ming. A szegénységnek is megvannak a
maga előnyei, ugyebár?

Smith egy mosolylyal fejezte ki tet-
szését. Mrs. Flemingnek igazán elbájoszó
modora van. Olyan — hogy a Smith sza-
vaival éljünk — olyan nyájas tud lenni.

Smithné engedett véleményéből vala-
mit az utóbbi napokban. Megengedi, hogy
tévedhetett a nadragulyára nézve; de azt
tovább is fenntartja, hogy a haja festve van.

— Mert az nem természetes szín, —
mondja. Akár nézd meg Emmát.

Emma történetesen jelen volt ez alka-
lommal, és meghökkenve, félénken pillantot
fel Smithre homlokába lógó fűrtjei alól.

— Ez a valódi aranyhaj, ez ni; mu-
tatott rá Smithné.

— Oh néni! pironkodott Emma.

— Nem kell olyan szerényen oh né-
nizgetni; folytatta a büszke rokon. Igazság-
talan vagy magad iránt. Jane nővéremnek
is épen ilyen haja volt fiatalabb korában.

(Folyt. köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 168.

Bérlet 141. sz. „A“

Szombaton, 1900. évi március hó 17-én,

Kuruczfurfang.

Népszínmű 3 felvonásban. Irta: ifj. Bokor J.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

feljebb! — 4 méter — postabér és vámmentesen szállítva. Minták
kiválasztásra, nemkülönbön fekete, fehér és színes „Henneberg-
selyem“ blousok és ruhákra alkalmas 90 fillértől 29 Korona
30 fillérig méterenkint.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik!

Henneberg G. selyemgyáros, Zürichben

(os. és kir. udvari szállító)

Selyem-Blousok

4 kor. 80 fillértől

József kir. herczeg-utcán

az

5-ik számú ház

igen olcsón

eladó.

Értekezhetni Csapó utca
18. számú ház tulajdonosánál.

Első magyar
Fagyapótygár
Liptó-Róssahegy.

Elegáns

utczai uri lakás

a II-ik emeleten

kiadó

Piacz-utcza 71. szám alatt.

Ugyanott elköltözés miatt
több szoba **modern butor**
berendezéssel — igen jutányos
árban — **eladó.**

Apró hirdetés.

az Apróhirdetés minimális ára 5 sorig
20 kr., minden további sor 4 kr. A vas-
tagabb betűkkel szedett sorokat 6 k rra
számítjuk. — Czim nélküli hirdetések
a kiadóhivatal ad felvilágosítást. Czimmel
ellátott hirdetések után 30 krajczár
bélyegilleték fizetendő.

Elveszett a Hunyadi-utcá-
tól a Piacz-utczáig terjedő
uton egy arany emlékpénz, mely-
nek egyik oldalán E. H. betű,
másik oldalán Wien 12. Novem-
ber 1898. van emailrozva. A
becsületes megtaláló 5 forint
jutalomban részesül, ha kiadó-
hivatalunkba hozza.

A nagyerdei volt lövöldé-
ben a fél emeleten 4 kis szoba
külön bejáratú kiadó. Értekez-
hetni a nagyerdei kertésznél.

Hirdetések

a legjutányosabb árban felvételnek
kiadóhivatalunkban

Kossuth-utcza 13. sz.

CSOKONAI-NYOMDA

LENGYEL IMRE ÉS TÁRSAI
DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCZA 13. SZ.

ELSŐRANGU * * * * *
KÖNYV- ÉS MŰNYOMDA
ÉS KÖNYVKÖTÉSNET * *

Ajánlkozunk a sokszorosító-szakmába vágó
mindennemű munkák elkészítésére. Modern be-
rendezésünkkel és kitéző munkaerőnkkel a leg-
nagyobb igényeket is kielégíthetjük.

Könyvnyomdánkban mindennemű egyszerű, de izléses nyomtatványok, valamint művé-
szies kivitelű diszmunkák készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegy-
zékek, levélpapírok és borítékok, czim-
kék, csomag-jegyek, áru-mintajegyek,
bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák,
csinos reklámplakátok és egyéb nyom-
tatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, di-
szes bizonyítványok, havi és évi érte-
sítők, jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE

A legtöbb nyomtatványt raktáron tart-
juk, a készleten nem levőt pedig —
bármily mennyiségben — raktári áron
készítjük el.

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemű üzleti könyvek és egyéb
kezelési nyomtatványok, u. m.: napi-
ívek, lejáráti jegyzékek, sorsolási érte-
sítések és egyéb ismertetések csinos
füzetekben, szerződéses, kötelezvények,
váltók, biztosítéki okiratok stb.

VIGALMI BIZOTTSÁGOK RÉSZÉRE:

Izléses kivitelű bál meghívók, pro-
grammok, belépti jegyek, diszes tánc-
rendek stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Eljegyzési és esketési jegyek és egyéb
családi értesítések elegáns kartonra vagy
mindennemű új divatu finom papírra
nyomva, névjegyek, levélpapírok stb.

MINDEN MUNKA
A LEGNAGYOBB
GONDDAL
KIÁLLITVA,
MINDAMELLETT
MÁS
KEZDETLEGES
KIVITELNÉL
OLCSÓBB ÁRON.

